

ÕPPEKAVA

*Heaks kiidetud 25.11.2025. a hoolekogu otsusega nr 4,
õpilasesinduse 26.11.2025. a otsusega nr 12 ja
õppenõukogu 25.11.2025. a otsusega nr 18.1-6/2-3.*

Kehtestatud direktori 26.11.2025. a käskkirjaga nr 18.1-2/41.

Narva Paju Kooli õppekava jõustub 26.11.2025. a.

Sisukord

Üldsätted	4
Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus	4
1. peatükk	5
Kooli eripära, õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ning põhimõtted	5
1.1 Kooli eripära ja alusväärtused	5
1.2 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid	6
1.2.1 Põhikooli riikliku õppekava alusel õppijate õppe- ja kasvatuseesmärk	7
1.2.2 Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe õppe- ja kasvatuseesmärk	7
1.2.3 Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava toimetulekuõppe õppe- ja kasvatuseesmärk	8
1.2.4 Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava hooldusõppe õppe- ja kasvatuseesmärk	9
1.3 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused	9
1.4 Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe rõhuasetused	10
1.5 Toimetulekuõppe põhimõtted	15
1.6 Hooldusõppe põhimõtted	16
2. peatükk	17
Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine, läbivate teemade käsitlemine, lõiming ja liikluskasvatus	17
2.1 Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine	17
2.2 Üldpädevused	18
2.2.1 Üldpädevuste kujundamine põhikooli riikliku õppekava alusel õppijal	19
2.2.2 Üldpädevuste kujundamine põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppes	22
2.2.3 Üldpädevuste kujundamine põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava toimetulekuõppes	27
2.2.4 Üldpädevuste kujundamine põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava hooldusõppes	33
2.3 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted	34
3. peatükk	44
Õpikeskkond ja õppekorraldus	44
3.1 Õpikeskkond	44
3.2 Õppekorraldus	45
3.2.1 Iseseisva õppe korraldus koolis	46
3.2.2 Distsantsõppe korraldus	47
3.3 Tunnijaotusplaanid õppeaineti ja –aastati	47
4. peatükk	55
Loovtöö korraldamise põhimõtted	55
4.1 Loovtöö koostamise etapid	55
4.1.1 Teema valik	55
4.1.2 Loovtöö osad ja vormistamine	56
4.1.3 Loovtöö esitlemine	56
5. peatükk	56
Narva Paju Kooli karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamiskorraldamine	56
5.1 Põhikooli riikliku õppekava alusel ja lihtsustatud õppel õppijate karjääriõpe	57
5.2 Lihtsustatud õppekava toimetuleku ja hooldusõppe õpilaste karjäärikujundamise korraldus	57
6. peatükk	58
Hindamise korraldus, õpilase edasijõudmine ja kooli lõpetamine	58
6.1 Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus riikliku õppekava alusel õppijatele ja lihtsustatud õppekava alusel lihtsustatud õppe õpilastele	59
6.2 Hindamise erisused lihtsustatud õppekava toimetuleku- ja hooldusõppes	62
6.3 Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamise alused	64
6.3.1 Komisjoni moodustamine ja vajalikud andmed	65
6.3.2 Arvestatavad õpingud	65
6.3.3 Hindamine	65

6.3.4 Otsuse protokollimine ja edasine korraldus	66
6.4 Riikliku õppekava alusel õppijatele ja lihtsustatud õppekava alusel lihtsustatud õppe õpilase järgmisesse klassi üleviimine, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine, põhikooli lõpetamine ning erisused õppeajas.....	66
7. peatükk	68
Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus	68
7.1 Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus	68
8. peatükk	70
Õpilaste arengu toetamine, hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse toetamise põhimõtted.....	70
8.1 Õpilaste arengu toetamise põhimõtted	70
8.2 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted	72
8.3 Tugispetsialistide töökorraldus ja koostöö lapsevanemaga	72
8.3.1 Tugiteenuste planeerimine ja rakendamine.....	72
8.3.2 Koostöö lapsevanemaga.....	73
8.3.3 Dokumenteerimine ja aruandlus	73
9. peatükk	73
Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	73
9.1 Õpetajate koostöö põhimõtted.....	73
9.2 Õpetaja töö planeerimise põhimõtted.....	74
10. peatükk	74
Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	74
Lisad	76
Põhikooli riiklik õppekava	76
Lihtsustatud õpe	76
Toimetulekuõpe.....	77
Hooldusõpe	77
Kooli õppekava valikõppeainete ainekavad	77

Üldsätted

Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

Narva Paju Kooli (edaspidi „Kooli“) õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks. Kooli õppekava koostamisel arvestati riiklike õppekavadega, kooli ja paikkonna eripäradega, kooli töötajate, lapsevanemate ja õpilaste soovidega ning kooli pidaja soovitustega, samuti kasutatavate vaimsete ja materiaalsete ressurssidega.

Kooli õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ (edaspidi PGS) § 17 lg 2 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 lg 4 alusel ning on kättesaadav kooli veebilehel www.paju.edu.ee ning paberkandjal koolis.

Kooli õppekava on kehtestatud ühe tervikdokumendina ning koosneb järgmistest osadest:

- 1) õppekava üldosast;
- 2) põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe ainekavadest aineti ja klassiti, toimetulekuõppe ainekavadest arengutasemeti, hooldusõppe tegevusvaldkondade kavadest;
- 3) põhikooli riikliku õppekava ainevaldkondade õppeainete ainekavadest ainevaldkonniti ja klassiti.

Põhikooli kooliastmed on:

- 1) I kooliaste – 1.–3. klass;
- 2) II kooliaste – 4.–6. klass;
- 3) III kooliaste – 7.–9. klass.

Tulenevalt õpilaste arengu seaduspärasustest (kvalitatiivsetest muutustest psühhomotoorika, psüühiliste protsesside, kõne ja isiksuse arengus), millest sõltub õppesisu, eesmärkide ja õpiviiside otstarbekus ning jõukohasus, tagatakse õpilastele põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas kehtestatud õpitulemuste saavutamine järgmiselt:

- 1) lihtsustatud õppe õppeainete õpitulemused ja õppesisu klassiti;
- 2) toimetulekuõppe õppeainete õpitulemused ja õppesisu arengutasemeti kaupa;
- 3) hooldusõppe tegevusvaldkondade õpitulemused ja õppesisu arengutasemeti kaupa.

Kooli õppekava üldosas esitati:

- 1) kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid, valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused, üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted;
- 2) õppekorraldus – tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti;
- 3) õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline;
- 4) III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
- 5) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus, sealhulgas mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste arvestamise alused;
- 6) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise

kord;

7) karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine;

8) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;

9) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;

10) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Narva Paju Kooli õppekava lisades esitatakse valdkonnakavad, ainekavad, valikõppeainete ainekavad ja läbivate teemade kirjeldused. Ainekavades esitatakse õpitulemused, mis toetavad kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamist ning valdkonnapädevuste kujunemist.

1. peatükk

Kooli eripära, õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ning põhimõtted

1.1 Kooli eripära ja alusväärtused

Narva Paju Kool (edaspidi Kool) on Narva linna põhikool, kus õppetöö toimub põhikooli riikliku õppekava, põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppes. Kool on keskendunud põhiliselt hariduslike erivajadustega õpilaste õpetamisele ning III kooliastmes käitumisraskustega õpilaste õpetamisele.

Õppetegevus toimub kahes õppehoones:

Väike-Rakvere tänav 3 õppehoones õpivad õpilased riikliku õppekava alusel ja lihtsustatud õppekava alusel lihtsustatud õppes;

Rakvere tänav 18 õppehoones õpivad õpilased lihtsustatud õppekava alusel toimetuleku ja hooldusõppes.

Koolil on õpilaskodu, mis on Kooli struktuuriüksus, kus õpilastele tagatakse pidev kasvatuslik järelevalve. Õpilaskodus korraldatakse õppekavavälist tegevust, millega tagatakse õpilasele tema vajadustele ja huvidele vastavad õppimis-, elamis- ja kasvatustingimused.

Kooli missioon „Kool loob igale õpilasele tingimused õppimiseks ja arenguks, annab võimalused edaspidise hariduse ja elukutse omandamiseks“.

Kooli visioon „Narva Paju Kool – õpilaste, õpetajate ja vanematega koostöös loodud paindliku õppekorraldusega kool“

Kooli väärtusteks on:

P – paindlikkus: kooli töötajad kohenevad ja leiavad paidlikult arenguvõimalusi pikaajalisi sihte silmaspidades

A – areng: töötajate kompetents, pühendumine, isikupära ja innovaatus loovad unikaalse keskkonnaarengu ja õppimiseks

J – julgus: kool kujundab töötajates ja õppijates oskusi multikultuuriliseks meeskonnatööks

U – unikaalsus: kool väärtustab iga õpilase unikaalsust

Kooli moto “Kool väärtustab traditsioone ning on avatud uuendustele”.

Koolis toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujundamiseks.

Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad Eesti Vabariigi põhiseaduses, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

Kõik Kooli töötajad lähtuvad oma tegevuses põhikooli riikliku õppekava § 2 lõikes 3 sätestatud üldinimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

Kõik tegevused Koolis suunatakse sellise koolitöö loomisele, mis võimaldab õpilastel saada teadmisi ja arendada oskusi, mis tagavad osalemiseks informatsioonil põhinevas teadmisi rakendavas ühiskonnas. Õppetöö korraldamisel on arvestatud õpilaskonna tegelikke huvisid ning pidevalt muutuva maailma tegelikkust, on loodud atraktiivne ja turvaline tänapäeva nõuetele vastav õpikeskkond, mis pakub õpilastele kõiki võimalusi mitmekülseks arenguks, et kasvatada täisväärtuslikku isiksust ja keskkonnateadlikku kodanikku.

Kooli personalile on tagatud töötingimused, kus austatakse kõigi erialast staatust ja peetakse oluliseks tööd, millele nad on pühendunud.

1.2 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut. Igaühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Arendamine ja õpetamine on ühtne eesmärgistatud protsess. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse õpilaste võimeid, arengutaset ja teisi individuaalseid iseärasusi. Lapse arengu puuete ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi õppemeetodeid ja tugimeetmeid. Arendamine toimub iga lapse arengutaseme ja –võimaluste hindamisealusel.

Õppe- ja kasvatustegevuses aidatakse õpilasel selgusele jõuda tema huvides, kalduvustes ja võimetes, teadvustada tema individuaalsest eripärast tulenevaid võimalusi ning piiranguid osalemiseks jätkuõppes ja tööelus. Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks,

mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus. Tagatud eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine. Tähelepanu pööratakse väärtushoiakute kujundamisele (sh sallivusele erinevuste suhtes, kaaslaste erivajaduse mõistmine, hoidumine ennast ja teisi kahjustavast käitumisest).

Koolis on loodud põhikooli õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Põhikooli õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. On loodud alus enesemääratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse. Põhikooli õpilased on jõudnud selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

Kool lähtub oma tegevustes kaasava hariduse põhimõtetest. Kaasava hariduse järgi tagatakse kõigile õppuritele elukohajärgses haridusasutuses nende akadeemilisi ja sotsiaalseid vajadusi arvestava kvaliteetse hariduse kättesaadavus. Õpe tagatakse süsteemse lähenemise kaudu, mis eeldab, et kvaliteetne üldharidus on võrdväärselt kättesaadav kõigile isikutele, sõltumata nende sotsiaalsest ja majanduslikust taustast, rahvusest, soost, elukohast või hariduslikust erivajadusest. Tulenevalt toe vajaduse mahust on õpilasele võimalik elukohajärgses koolis pakkuda, kas üldist, tõhustatud või erituge.

1.2.1 Põhikooli riikliku õppekava alusel õppijate õppe- ja kasvatuseesmärk

Õppe- ja kasvatustöö eesmärk on aidata küpseda põhikoolilõpetajal, kes on teadlik oma võimetest ja huvidest, oskab planeerida edasisi elu- ja õppe tegevusi ning tuleb toime oma rollidega nii isiklikus kui ühiskondlikus elus.

Lõpetades kooli on õpilane omandatud:

1) üld-, kooliaste- ja ainevaldkonna pädevused. Õppe- ja kasvatuse aine üleseks eesmärgiks on põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 esitatud üldpädevuste, põhikooli riiklikus õppekavas § 7, § 9, § 11 kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning põhikooli riikliku õppekava ainevaldkonnakavades esitatud valdkonnapädevuste kujunemine.

2) riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused. Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: teadmised aine valdkonna alaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada ja õppida juhendamisel, kuid mõningase, iseseisvusega.

1.2.2 Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe õppe- ja kasvatuseesmärk

Lihtsustatud õppe eesmärk on suunata kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksusele, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimete kohast tööd, määratleb end

oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna. Lihtsustatud õppele kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ning pädevusi, arvestades järgmisi rõhuasetusi:

- 1) õpilane peab lugu iseendast, kodust ja perekonnast, suudab majandada ennast ja oma perekonda;
- 2) õpilane armastab kodumaad;
- 3) õpilane teadvustab ennast ja kaasinimesi ning nende erinevusi, oma ja teiste rahvaste kultuurilisi erinevusi;
- 4) õpilane tunneb ja järgib võimetekohaselt õigusnorme ja demokraatia põhimõtteid;
- 5) õpilane hoidub eetiliselt valedest ahvatlustest ja ettepanekutest;
- 6) õpilane tunneb terveid eluviise ning püüab neid järgida;
- 7) õpilane teab loodushoiu peamisi seisukohti ja püüab tegutseda keskkonda säästes;
- 8) õpilane eesmärgistab, kavandab ja hindab oma igapäevast tegevust;
- 9) õpilane oskab tuttavates situatsioonides valida, nõu küsida, otsustada ja vastutust kanda;
- 10) õpilane on valmis koostööks;
- 11) õpilane osaleb võimetele vastavas täiendusõppes;
- 12) õpilane mõistab lihtsat teavet, oskab teavet hankida (sh Internetist);
- 13) õpilane valdab järgmisi elementaarskusi: vaatlemine, kuulamine ja kõne mõistmine, kõnelemine, lugemine, kirjutamine, arvutamine;
- 14) õpilane mõistab töö vajalikkust, valdab baasoskusi, suudab tööaja jooksul alluda töödistsipliinile, on valmis endale otsima sobivat tööd;
- 15) õpilane omab kujutlust maailmast kui tervikust.

1.2.3 Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava toimetulekuõppe õppe- ja kasvatuseesmärgid

Toimetulekuõppe põhiülesanne on toetada mõõduka intellektipuudega õpilase arengut ning tema kujunemist Eesti kodanikuks, kes tuleb eluga toime tuttavates tingimustes, teeb võimetekohast praktilist tööd ja teab oma kuulumisest oma rahva ja Eesti kodanike hulka.

Toimetulekuõppes lähtutakse põhimõttest, et igal inimesel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul lähtutakse õpilaste arengutasemest õppeainete kaupa, arvestatakse õpilaste potentsiaalseid võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi. Õppimise edukussõltub õpilase individuaalsest võimekusest ja tema individuaalseid iseärasusi arvestavast õpikeskkonnast.

Õppekava taotleb iga õpilase arengu toetamist. Õpetamine toimub iga õpilase arengutaseme ja arenguvõimaluste hindamise alusel kasutades eripedagoogilisi meetodeid. Õppetöö kavandamine toimub kontsentrisuse printsiipi järgides. Õppetööd kavandades arvestatakse nii klassi tervikuna kui ka iga õpilast individuaalselt. Õppeülesanded valitakse õpilase lähimat arenguvalda arvestades, varieeritakse õppeülesandeid, materjali keerukust, abi osakaalu ja oskuse omandamiseks kuluvat aega vastavalt laste individuaalsetele iseärasustele.

Arendamist vajavad õpilaste psüühilised protsessid (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine), tunde- ja tahtevald, psühhomotoorika, suhtlemine ja hoiakud. Õpetamise ja arendamise eesmärgiks on õpilaste võimalikult iseseisev toimetulek sotsiaalses keskkonnas. Eesmärgid täpsustatakse kooli ja/või klassi õppekavas ning iga õpilase individuaalses õppekavas.

Õppe- ja kasvatustöö toimub võimalikult elulises keskkonnas jõukohases praktilises tegevuses, millega kaasneb suuline kõne ja/või alternatiivsete suhtlusvahendite kasutamine. Õppe- ja kasvatustööga taotletakse, et õpilane omandaks jõukohased praktilised oskused ja vajalikud

teadmised igapäevastes olukordades toimetulekuks. Õpilast suunatakse täitma praktilisi ülesandeid koostevuses ja eeskuju järgi, rakendama omandatud oskusi kas näidise, lihtsa suulise korralduse alusel või mälupildile toetudes iseseisvalt. Oluline on kujundada õpilaste huvi võimalikult iseseisvalt tegutseda. Kujundatakse käitumist, sellele võimalikult adekvaatse hinnangu andmist positiivset rõhutades.

Oluline on õpetaja ja õpilase positiivne ühistegevus. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist. Õpilane võtab võimetekohaselt osa oma tegevuse kavandamisest ja tulemuse hindamisest. Toimingute omandamine toimub tegevussammude ja osaoskuste kaupa, omandatud osatoimingud ühendatakse toimingute ahelaks.

Õpioskuste kujundamist soodustavad õpilasega tegelevate täiskasvanute ühtsed nõudmised ja samalaadne abi. Tähtis on koostöö tugispetsialistide, õpetajate, lapsevanemate, jätkuõppe korraldajate, koolipidaja jt kooliväliste spetsialistide ja asutustega.

1.2.4 Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava hooldusõppe õppe- ja kasvatuseesmärk

Hooldusõppe eesmärk on sügava ja raske intellektipuudega lastel olemasolevate funktsioonide ja oskuste säilitamine ja arendamine, et tagada harjumuspärases keskkonnas tema potentsiaalile vastav järjest iseseisvam toimimine. Arendamise eesmärk on aidata kujuneda kodanikul, kes vastavalt oma arengutasemele õpib tajuma oma keha, märkab ja oskab õpitud moel märku anda oma põhivajadustest ja soovidest ning oskab oma võimete piires neid kas iseseisvalt või abiga rahuldada; omandab ja oskab kasutada verbaalseid, mitteverbaalseid ja/või alternatiivseid kommunikatsioonivahendeid oma võimete piires.

1.3 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused

I kooliastmes

Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni, märgata võimalikke õpiraskusi ning pakkuda koostöös teiste õpetajate ja tugispetsialistidega vajalikke tugimeetmeid ja –teenuseid.

Teadmisi omandatakse mitte vaid teadmiste pärast vaid vajadusest neid kasutada. Lõimingut kasutatakse seostades õpitud teadmised ja oskused nii ühes õppeaines, ainevaldkondades kui ka erinevate õppeainete ja ainevaldkondade vahel.

Esimeses kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õpiülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;

- 5) huvitegevuse võimaluste pakkumine;
- 6) õpiraskustega õpilastele tugimeetmete ja -teenuste pakkumine;
- 7) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 8) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel.

II kooliastmes

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitähtsuseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmiste ja tegevusvaldkondade vastu.

Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja vastutada oma otsuste eest;
- 2) huvitegevuse võimaluste pakkumisele;
- 3) õpiraskustega õpilastele tugimeetmete ja -teenuste pakkumine;
- 4) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 5) õpiraskustega õpilastele tugimeetmete ja -teenuste pakkumisele.

III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitähtsus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 6) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 7) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 8) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrolli oskuse arendamisele;
- 9) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 10) õpiraskustega õpilastele tugimeetmete ja -teenuste pakkumine;
- 11) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 12) õpilaste toetamisele nende edasistes õpingutes ja kutsevalikute tegemisel.

1.4 Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe rõhuasetused

Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpilased omandavad igapäevases elus toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused, väärtushinnangud ja toimumisviisid.

Lihtsustatud õppe väljundiks on praktilist tööd väärtustav ja kutseõppeks valmis olev ühiskonna liige. Tähtsustatakse õpetamist, kasvatamist ja arengu toetamist valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teooriaid käsitletakse minimaalselt, nende ülesandeks on üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud.

Praktilised oskused konkretiseeritakse õpitulemustes. Praktiliste oskuste omandamisel toetutakse emakeeles (suhtlemine, teabe hankimine), matemaatikas jt ainetes omandatud teadmistele ja oskustele. Seosed eri ainevaldkondade vahel kujunevad üldõppe või selle elementide rakendamise, õpetust läbivate teemade, õppeülesannete, -meetodite ja -viiside abil.

Lihtsustatud õppes suunatakse õpilast omandama sotsiaalseid kogemusi: täitma ülesandeid koostöös, eeskuju järgi, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel. Õpilased kaasatakse ning arvestatakse nende eripäraga.

Toetatakse jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, edusammudele tagasiside andmist.

Oluline on õpetaja ja õpilaste emotsionaalne kontakt ühistegevuses, õppe jõukohasus, heatahtlik ja toetav miljöö.

Õpioskuste kujunemist soodustavad õpetaja ja lastevanemate sagedased kontaktid (ühised nõudmised, samalaadne abi).

Vajadusel koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele ning hinnatakse vastavalt individuaalses õppekavas kokku lepitud tulemusi.

Taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatuse rõhuasetused arenguperioodide kaupa

Taotletavad pädevused 1.–2. klassis

2. klassi lõpuks õpilane:

- 1) *tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;*
- 2) *osaleb klassi ühistegevuses;*
- 3) *kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;*
- 4) *kuulab ja vastab küsimustele; väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlausestega;*
- 5) *eristab oma-võõrast-ühist;*
- 6) *hoiab korras oma välimuse; hoiab puhtust ja korda; hoiab korras oma koolitarbed;*
- 7) *leiab täiskasvanu suunamisel paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajalikku teavet;*
- 8) *täidab ülesanded koostegevuses, eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piirides suulise korralduse kohaselt;*
- 9) *viib kokku eseme, selle kujutise ja keelelise väljendi; tunneb kirjelduse järgi ära tuttavaid esemeid ja nähtusi;*
- 10) *vaatleb ning võrdleb täiskasvanu juhendamisel esemeid ja nähtusi; järjestab ja rühmitab esemeid ning nende kujutisi ühe-kahe tajutava tunnuse (kuju, suuruse, värvuse) alusel;*
- 11) *loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa;*
- 12) *arvutab õpitud arvuvalla piires ning mõõdab täiskasvanu abiga;*
- 13) *tunneb rõõmu liikumisest, loovast ja käelisest tegevusest;*
- 14) *käitub õpitud oskuste piires viisakalt, ohutult ja ümbrust hoidvalt; hindab oma ja teiste käitumist õige/vale, meeldib / ei meeldi tasandil.*

Õppe ja kasvatus rõhuasetused 1.–2. klassis

- (1) *Esimesel arenguperioodil on põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine: kuulamine, adekvaatne reageerimine küsimustele ja korraldustele, vaatlemine, osalemine dialoogis, tegevusse lülitumine ning ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine.  ppeesm rgiks on elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse omandamine.*
- (2) * petaja suunamisel õpivad õpilased tundma lähiümbrust ning igap evaeltu nähtusi. Lisaks iseendaga seonduva teadvustamisele kujundatakse õpilastel ka arusaamist mina-meie-suhetest. See kujuneb kontaktis ning koostegEVuses täiskasvanu ja klassikaaslastega, osalemisel  ppem ngudes ja ühistegevustes.*
- (3) * pilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse ülesandeid, nende täitmiseks kuluvat aega ning õpetaja osaluse ja abi osakaalu.  petaja osaleb laste tegevustes suurel määral.  pilased täidavad õpiülesandeid koostegEVuses, matkimise, näidise järgimise toel ja omandatud oskuste piires suulise korralduse järgi. Õpilaste tegevust verbaliseerib valdavalt õpetaja.*
- (4) * pilased vajavad õppetegevustes palju materialiseerimist ja näitlikke vahendeid. Õpilaste juhendamisel kasutatakse lühikesi suulisi korraldusi. Peamiseks  ppemeetodiks on praktiline harjutamine. Olulisel kohal on õppimine praktilise tegevuse või didaktilise mängu kaudu.*
- (5) * ppet  korraldamisel on eelistatud  ld petuslik t oviis või üldõpetuse ja aineõpetuse kombineeritud variant.*

Taotletavad pädevused 3.–5. klassis

5. klassi lõpuks õpilane:

- 1) *osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast; alustab ja jätkab dialoogi; väljendab ennast arusaadavalt (sh lühitekstide abil);*
- 2) *mõistab omandisuhteid oma-võõras-ühine ja käitub vastavalt;*
- 3) *hoolitseb oma välimuse ja tervise eest;*
- 4) *hoiab puhtust ja korda kodus ja koolis; käitub looduses hoolivalt;*
- 5) *oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt;*
- 6) *täidab ülesandeid eeskju, näidise ja õpitud oskuse piires verbaalse korralduse (sh kirjaliku juhendi) järgi; kasutab õpiülesannete täitmisel tuttavaid abivahendeid (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid);*
- 7) *kirjeldab oma õpitegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele; kasutab täiskasvanu suunamisel õpitud enesekontrolliv tteid;*
- 8) *vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab etteantud r hmitusaluse järgi esemeid ja nähtusi; kirjeldab neid õpetaja küsimuste ja tugisõnade abil;*
- 9) *loeb õpitud teksti ladusalt, leiab ja mõistab suunamisel tekstides sisalduvat teavet;*
- 10) *eristab tuttavates olukordades ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki; arvestab teadaolevaid motiive ja tingimusi k itumisaktide hindamisel, väljendab k itumisaktis ilmnenu iseloomuomadusi;*
- 11) *arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires;*
- 12) *oskab täiskasvanu juhendamisel kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;*
- 13) *käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid; kirjeldab täiskasvanu suunamisel oma käitumist konfliktsituatsioonis;*

14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda; oskab ohutult liigelda; 15) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid.

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 3.–5. klassis

- (1) Teisel arenguperioodil jätkub positiivse suhtumise kujundamine õppimisse, keskendutakse õpiharjumuste ja -oskuste ning püsivuse arendamisele. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja motivatsiooni.
- (2) Tähelepanu pööratakse eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sh üksteist toetavate suhete kujunemisele õpilaste vahel.
- (3) Õpilased vajavad jätkuvalt suunamist ja õpitegevuse reguleerimist, sh eeskuju ja näidiseid õpiülesannete sooritamisel. Sisekõne kujunemine võimaldab neil arendada oma oskusi õpitegevuse kavandamisel ja reguleerimisel: orienteerumist ülesandes, planeerimist, algoritmide ja tuttavate abivahendite valikut ning kasutamist, enesekontrolli sooritamist.
- (4) Õpilastel kujundatakse oskust mõista ning järgida lühikesi ja lihtsaid tööjuhiseid, nii suuliselt kui ka kirjalikke lihtkorraldusi.
- (5) Peamiseks õppemeetodiks on praktiline harjutamine. Õpilased vajavad õpitegevustes abivahendeid, näitlikkust, sh algoritme.

Taotletavad pädevused 6.–7. klassis

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena ning käitub vastavalt rollile; peab kinni kokkulepetest;
- 2) oskab kaaslast kuulata ja teda tunnustada; oskab oma arvamust rahulikult väljendada ja selgitada; mõistab, et inimesed ja seisukohad võivad olla erinevad;
- 3) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, kasutab omandatud õpivõtteid ja tuttavaid abivahendeid;
- 4) oskab koostada päevakava ja seda järgida; mõistab töö vajalikkust;
- 5) oskab märgata õppetöös tekkivaid raskusi, küsib vajaduse korral abi ja kasutab seda; 6) oskab oma tegevust õppesituatsioonis kavandada, vajalikke tegevusi valida ja rakendada, tulemust kontrollida ja hinnata;
- 7) vaatab sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab esemeid ja nähtusi; kirjeldab neid tugisõnade abil; teeb järeldusi; loeb lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- 8) loeb õpitud teksti ladusalt, leiab teavet oma teadmiste vastavatest tekstidest ning esitab seda suuliselt ja kirjalikult vastavalt õpitud oskustele;
- 9) arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlus- ja õppevahendina;
- 11) hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest; lahendab konflikte rahumeelselt;
- 12) oskab kirjeldada oma käitumist, mõista ja tunnustada oma eksimusi ning vajaduse korral korrigeerida oma käitumist/tegevust;
- 13) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 14) väärtustab säästvat eluviisi, huvitub loodusest ja oskab looduses käituda.

Õppe ja kasvatus rõhuasetused 6.–7. klassis

- (1) Kolmandal arenguperioodil keskendutakse jätkuvalt õpiharjumuste ja õpioskuste kujundamisele, samuti püsivuse, iseseisvuse ning eesmärgistatud töötamise ja valikute tegemise oskuste arendamisele.
- (2) Jätkuvalt pööratakse tähelepanu eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste arendamisele. Tähtsal kohal on oma arvamuse väljendamise ja selgitamise, kaaslaste arvamuste aktsepteerimise, suhtlusprobleemide lahendamise ning viisaka käitumise oskuste kujundamine.
- (3) Vajalik on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni. Oluline on kujundada oskust märgata õppetöös tekkivaid raskusi, küsida vajaduse korral abi ja seda kasutada.
- (4) Õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel. Õpilaste juhendamisel lähtutakse algoritmidest, oluline on suunata õpilasi aktiivsemalt algoritme ka iseseisvalt kasutama, sh oma tegevust kontrollima.

Taotletavad pädevused 8.–9. klassis

9. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 2) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi;
- 3) suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab suhtluspartneriga;
- 4) arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ja tunneb vastutust oma tegude eest;
- 5) esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega; mõistab kompromisside vajalikkust; oskab seista oma õiguste eest ning lahendada konflikte rahumeelselt, arvestades ühiselunorme;
- 6) lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetiliselt või õiguslikult vääradele ettepanekutele;
- 7) täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas; mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud õpivõtteid;
- 8) loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel;
- 9) oskab kasutada jõukohaseid teabevahendeid, sh arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning infootsingul;
- 10) teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning huvisid; väärtustab praktilist tööd ja õppimist ning on valmis jätkama õpinguid täiendus- ja kutseõppes;
- 11) mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 12) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne.

Õppe ja kasvatus rõhuasetused 8.–9. klassis

- (1) Neljandal arenguperioodil on põhitaotluseks vastutustundliku suhtumise ja võimalikult iseseisvate õpi- ja tööoskuste kujundamine. Eesmärgiks on, et õpilased tulevad igapäevaelus toime iseseisvalt ning jätkavad õpinguid vastavalt oma võimetele.
- (2) Jätkuvalt on olulisel kohal suhtlemis- ja koostööoskuste kujundamine, õpimotivatsiooni hoidmine ja tõstmine. Kujundatakse oskust oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, hinnata oma tugevaid ja nõrku külgi ning teadvustada oma huvisid.
- (3) Tähtsal kohal on enesejuhtimise oskuste kujundamine, suurendatakse õpilaste iseseisvust oma tegevuse kavandamisel, sooritamisel ja tulemuse hindamisel. Järjepidevalt harjutatakse

valima ning rakendama eesmärgi saavutamiseks vajalikke tegevusi ja vahendeid ning kasutama enesekontrollivõtteid.

(4) Õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel, õppesisu ja omandatavaid oskusi seostatakse igapäevaeluga.

1.5 Toimetulekuõppe põhimõtted

Toimetulekuõppel olevale õpilasele koostatakse igaks aastaks individuaalne õppekava, kus esitatakse:

- 1) üldised andmed õpilase kohta;
- 2) õpilase pedagoogilis-psühholoogiline kirjeldus ja õpilase tervisliku seisundi kirjeldus;
- 3) erisused õppesisus ja õpitulemustes;
- 4) õpilasele rakendatavad meetmed või õppe läbiviimise eritingimused, sealhulgas õppevara kohta;
- 5) õpitulemuste ja arengu hindamise kord, sealhulgas hindamisviisid ja vahendid, õpilase arenguletagasiside andmise viisid ja vahendid;
- 6) individuaalse õppekava rakendamise aeg;
- 7) individuaalse õppekava koostamise ja täitmise seotud isikud ja nende kohustused.

Õpetus jaguneb tegevusvaldkondadeks, mis realiseeritakse praktiliste tegevuste käigus.

Õppetöö kavandamisel arvestatakse nii klassi tervikuna, puude struktuurist tulenevaid õpilasarühmi klassis kui ka iga õpilast individuaalselt. Õppeülesanded valitakse õpilase potentsiaalset arenguvalda arvestada. Arendamist vajavad toimetuleku õppel oleva õpilase psüühika, isiksuseomadused ning tegevusvaldkonnad: tunnetustegevus (tähelepanu, tajus, mälu, mõtlemine); suhtlemisvahendid ja suhtlemine; tunde- ja tahtevald; psühhomotoorika; hinnangud ja hoiakud jne. Õppimise tulemusel kujunevad ajus kompensatsioonimehhanismid – muutub ja täiustub kahjustatud (alaarenenud) funktsionaalsüsteemide talitus, hakkavad arenema mõned puuduvad süsteemid. Eesmärk on kujundada organismi funktsioonid võimalikult iseseisvaks toimetulekuks sotsiaalses keskkonnas. Üldised arengueesmärgid konkretiseeritakse arengu- ja tegevusvaldkondade kaupa, individuaalseid kajastavad individuaalsed õppekavad, mille koostamisel arvestatakse ka isiklike rehabilitatsiooniplaane.

Õpetamine ja kasvatamine toimub jõukohase praktilise tegevuse protsessis, millega kaasneb õpilastele mõistetav verbaalne teave. Eesmärk on, et õpilased omandaksid jõukohased praktilised oskused ja selleks vajalikud minimaalsed teadmised igapäevastes korduvates situatsioonides toimetulekuks. Oskused konkretiseeritakse õpitulemustes, mille alusel koostatakse ainekavad. Elus toimetuleku oskuste kujundamisel on olulisemad elu- ja toimetulekuõppe ning tööõppe (kunst ja käeline tegevus). Toimetuleku eelduseks oleva motoorika arendamine toimub peamiselt rütmika ja kehalise kasvatuse tundides, pikapäevärühmas ning klassi- ja koolivälises tegevuses. Oma ja teiste tegevust, sh käitumisele võimalikult adekvaatse hinnangu andmist, kujundatakse pidevalt, rõhutatakse positiivset ja suunatakseotsima eksimuse parandamise võimalusi.

Õppimine toimub võimalikult reaalses keskkonnas. Toimetulekuõppe suunab õpilast täitma korduvates situatsioonides praktilisi ülesandeid koostevõttes ja eeskujuga järgi, rakendama omandatud oskusi näidise ja lihtsa suulise korralduse alusel. Õpilased võtavad võimetekohaselt osa oma tegevuse kavandamisest ja tulemuse hindamisest. Õpilase tähelepanu tuleb lõpptulemuse saavutamiseks suunata iga osatoiminguga tähtsusele. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja

arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist. Tähtsustatakse õpilase huvi kujundamist võimalikult iseseisvalt tegutsemiseks.

Oluline on õpetaja ja õpilase positiivne ühistegevus, õpilase tegevus potentsiaalses arenguvallas, abi täpne reguleerimine. Õpioskuste kujunemist soodustavad kõikide pedagoogide ja lastevanemate ühised nõudmised ja samalaadne abi. Toimingute struktuuri omandamine toimub minimaalsete tegevussammude ja osaoskuste kaupa, omandatud osatoimingud ühendatakse ahelaks.

Praktilise tegevuse baasil areneb suhtlemine ja kogemustele (mälu kujutlustele) toetuv vaimne tegevus, kujunevad tunnetustegevuse elementaarsed oskused. Õppe- ja kasvatusprotsessi käigus õpivad õpilased oma võimetele vastavalt:

- 1) kasutama olemasolevaid teadmisi ja oskusi varieeruvates tingimustes;
- 2) küsima ja uusi oskusi omandama;
- 3) tegutsema;
- 4) kasutama oma kaemuslik-kujundilist intellekti, reguleerima emotsioone ähtuvalt oma intellekti arengust;
- 5) konstrueerima eeskuju ja näidise alusel;
- 6) võrdlema oma tegevuse tulemust etaloniga;
- 7) õppima koostegEVuses või juhendatult koos teistega, õppima jälgima kaaslaste ja oma tegevust ning hindama resultaati;
- 8) lahendama praktilisi probleeme ja tegema valikuid.

1.6 Hooldusõppe põhimõtted

Hooldusõppel olevale õpilasele koostatakse igaks aastaks individuaalne õppekava, kus esitatakse:

- 1) üldised andmed õpilase kohta;
- 2) õpilase pedagoogilis-psühholoogiline kirjeldus ja õpilase tervisliku seisundi kirjeldus;
- 3) erisused õppesisus ja õpitulemuses;
- 4) õpilasele rakendatavad meetmed või õppe läbiviimise eritingimused, sealhulgas õppevara kohta;
- 5) õpitulemuste ja arengu hindamise kord, sealhulgas hindamisviisid ja vahendid, õpilase arenguletagasiside andmise viisid ja vahendid;
- 6) individuaalse õppekava rakendamise aeg;
- 7) individuaalse õppekava koostamise ja täitmisega seotud isikud ja nende kohustused;
- 8) Õpetus jaguneb tegevusvaldkondadeks, mis realiseeritakse praktiliste tegevuste käigus.

Hooldusõpe taotleb õpilase puuduliku arengu korvamist valdkondade kaupa, arvestades õpilase individuaalset arengupotentsiaali. Arengupuute osaliseks vähendamiseks rakendatakse pedagoogilistevahendite spetsiifilist süsteemi. Õppe- ja arendustegevuse käigus arendatakse ja/või kujundatakse puuduvaid ja/või lokaalsetest anatoomilistest kahjustustest sõltuvaid spetsiifilisi funktsionaalsüsteeme.

Õppeülesanded valitakse potentsiaalset arenguvalda arvestades: need sooritatakse vajaliku abiga, valdavalt koostegEVuses. Praktilise tegevuse kaudu arendatakse lapse motoorikat, eneseteenindamise oskusi, elementaarset tunnetustegevust ja suhtlemist, kujundatakse hoiakuid.

Individuaalsete õppekavade koostamisel arvestatakse ka isiklike rehabilitatsiooniplaane.

Arendamise ja õpetamise suunitlus on võimalikult iseseisev eneseteenindamine. Arendatakse orienteerumisoskust lähimas ümbruses, motoorikat, sensomotoorseid oskusi ning elementaarset suhtlemist, sh võimaluse korral kõnet.

Hooldusõpe suunab õpilast omandama eneseteeninduse elementaarseid oskusi, elus toimetuleku oskusi ning võimetekohast käitumist lähimas ümbruses ja sotsiaalses keskkonnas. Oluline on tegevuste harjutamine potentsiaalse arenguvalla piirides, abi võimalikult täpne reguleerimine. Oluline on harjutamine tuttavas keskkonnas, pedagoogide ja lastevanemate kooskõlastatud tegevuses.

Hooldusõppes toimub õpetamine tegevusvaldkondade kaupa ja toetub õpilase sensomotoorsele arengule (taju ja liigutuste seos). Harjutamine toimub minimaalsete tegevussammude/ osaoskuste kaupa, omandatud osaoskusi rakendatakse ahelana. Õppimine toimub reaalses lähimas keskkonnas. Praktilise tegevuse baasil areneb suhtlemine ja kujunevad harjumused. Õpilased võtavad koostegEVuses võimetekohaselt osa oma tegevuse jaoks vajalike vahendite valikust ja suudavad neid vähevarieeravas situatsioonis kasutada. Õppe- ja arendusprotsessi käigus õpivad õpilased oma võimete ulatuses:

- 1) tunnetama (ära tundma) ümbritsevat keskkonda ja tuttavas olukorras harjumuspäraselt käituma; andma märku oma vajadustest ja väljendama vähesel määral oma tundeid ümbritseva suhtes, eelistama positiivseid emotsioone;
- 2) omandama lihtsaid oskusi või osaoskuste ahelaid tuttavas situatsioonis ja keskkonnas pidevakorduva tegutsemise ja harjutamise tulemusel;
- 3) sooritama omandatud toiminguid koostegEVuses täiskasvanuga, positiivselt suhtuma abistajategevusse (suunamine, füüsiline abi);
- 4) tegutsema koos juhendajaga, osalema toimingute sooritamisel vastavalt oma sensomotoorsele arengule;
- 5) sooritama praktilisi valikuid vähevarieeruvates olukordades.

2. peatükk

Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine, läbivate teemade käsitlemine, lõiming ja liikluskasvatus

2.1 Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine

Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üldpädevusteks, konkreetse klassi lõpuks omandatud pädevusteks (ehk õppeainepädevusteks) ning valdkonnapädevusteks.

Üldpädevused on ainealased pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

Õppeainepädevus kujuneb saavutatud õpitulemuste alusel. Taotletavad õppeainepädevused määratletakse ainekavades klassiti.

Valdkonnapädevused kujunevad ühte ainevaldkonda kuuluvate õppeainete õpetamise tulemusel – õppeainete eesmärkide ja õpitulemuste toel. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja koolivälise tegevuse.

2.2 Üldpädevused

Kooli õppekava taotleb järgmiste üldpädevuste kujunemist:

- 1) **kultuuri- ja väärtuspädevus** – mõista oma suhet teiste inimestega, looduse ja kultuuriga; mõista ja arvestada sotsiaalseid norme, sh ühiskonnas kehtestatud moraalnorme ja neile vastavalt käituda;
- 2) **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata oma võimeid ja oskusi ühiskonnas, mõista vastutust oma tegude suhtes, käituda paindlikult oma teadmiste ja oskuste piirides, tulla toime oma emotsioonide reguleerimisega;
- 3) **õpipädevus** – suutlikkus õppeülesandes orienteeruda, seda sooritada või täita, ennast kontrollida; õppida koostegEVuses, eeskuju või näidise järgi, instruksiooni järgi; valida algoritme ja strateegiaid tuttavate hulgast; küsida ja otsida abi ja vajalikku teavet, kasutada jõukohaseid kirjalikke instruksioone, teha ja kasutada märkmeid;
- 4) **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- 5) **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt;
- 6) **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades;
- 7) **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegEVusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;
- 8) **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemi lahenduseks sobivaid digivahendeid ja -võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

2.2.1 Üldpädevuste kujundamine põhikooli riikliku õppekava alusel õppijal

	I kooliaste 1.-3. klass	II kooliaste 4.-6. klass	III kooliaste 7.-9. klass
Kultuuri- ja väärtuspädevus	1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; 2) on viisakas, täidab lubadusi; 3) teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; 4) oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada; 5) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt; 6) käitub loodust hoidvalt; 7) oskab ilu märgata ja hinnata; 8) hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest.	1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikme, sõbra, kaaslaste ja õpilasena; 2) peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest; 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab vaadete ja olukordade erinevus ning mõistab kompromisside vajalikkust; 4) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest; 5) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada.	1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlblus põhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires; 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule; 3) omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt; 4) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes; 5) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist.

Enesemääratlus-pädevus	1) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve; 2) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda.	1) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest; 2) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.	1) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne.
Õpipädevus	1) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel; 2) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada.	1) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest; 2) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; 3) oskab teha vahet faktil ja arvamusel.	1) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	1) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seotuvaid käitumisreegleid.	1) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme.	1) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust.

Suhtluspädevus	1) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase; 2) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.	1) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides; 2) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet; 3) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel.	1) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õige kirjareegleid; 2) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	1) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades; 2) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; 3) oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda.	1) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse; 2) tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades.	1) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist; 2) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi; 3) oskab probleemide ja ülesannete lahendamiseks kasutada erinevaid tehnoloogilisi vahendeid.

Digipädevus	1) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid infotehnoloogilisi vahendeid.	1) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste.	1) suudab infotehnoloogilises maailmas toime tulla ning infotehnoloogilisi vahendeid eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada.
Ettevõtlikkus-pädevus	1) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; 2) oskab koostada päevakava ja seda järgida.	1) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida.	1) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest; 2) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

2.2.2 Üldpädevuste kujundamine põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppes

	2. klassi lõpuks õpilane:	5. klassi lõpuks õpilane:	7. klassi lõpuks õpilane:	Põhikooli lõpuks õpilane:
Kultuuri- ja väärtuspädevus	1) tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena; 2) hindab käitumisakte õige/vale-, meeldib / ei meeldi-tasandil; 3) oskab looduses käituda õpitu ulatuses ning hinnata oma ja teiste käitumist looduses õige/vale põhimõttel; 4) märkab ilu.	1) arvestab teadaolevaid motive ja tingimusi käitumisaktide hindamisel, väljendab käitumisaktis ilmnunud iseloomuomadusi; 2) kirjeldab oma käitumist konflikt-situatsioonis; 3) hoidub loodust kahjustavast käitumisest.	1) lahendab konflikte rahumeelselt; 2) teab inimtegevuse mõju loodusele, hoidub loodust kahjustamast.	1) mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid; 2) arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest (sh perekonnas), tunneb vastutust oma tegude eest; 3) järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli.

Enesemääratlus -pädevus	1) eristab oma- võõrast-ühist; 2) hoiab (õpetaja suunamisel) oma lähiümbruses korda ja puhtust, hoiab korras oma koolitarbed; 3) hoiab korras oma välimuse.	1) hoidub kaaslast kahjustavast käitumisest; 2) mõistab omandisuhteid OMA – VÕÕRAS – ÜHINE- tasandil ja käitub vastavalt eristab tuttavates situatsioonides ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki; 3) hoiab puhtust ja korda kodus ning koolis.	1) käitub viisakalt, tunneb kombeid; 2) kirjeldab oma käitumist, hindab seda ja vajaduse korral korrigeerib; 3) tunneb tervisliku eluviisi põhitõde sid ja järgib neid.	1) lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatel e ahvatlustele ning eetiliselt või õiguslikult valedetele ettepanekutele.
----------------------------	---	---	---	--

Õpipädevus	1) loeb jõukohast õpitud tekstilühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa; 2) leiab paberilt või raamatu leheküljelt vajaliku teabe (suunamisel); 3) viib kokku eseme või kujutluse ja keelelise väljendi, tunneb tuttavaid esemeid kirjelduse järgi; 4) täidab ülesanded koostegevuses, eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piires suulise korralduse järgi.	1) täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuse piirides verbaalse korralduse (sh kirjaliku instruksiooni) järgi; 2) õpib üksi, klassis ning kodus, osaleb ühistöös; 3) kasutab tuttavaid abivahendeid õpiülesannete täitmisel (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid); 4) kasutab õpitud enesekontrolli võtteid (resultaadi kontroll, operatsioonaalne kontroll); 5) loeb jõukohast õppeteksti ladusalt, tõlgendab õpitud teksti oma sõnadega, kujutab kirjeldatud objekte ja situatsioone ette vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt.	1) kasutab õpioskusi ja tuttavaid abivahendeid; 2) oskab märgata oma õpiraskusi, küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda; 3) valdab emakeele praktilist grammatikat, st mõistab ja kasutab süntaktilisi konstruktsioone nende tähendust arvestades; 4) valdab omandatud õpitoimingute struktuuri: formuleerib ülesande, kavandab tegevuse, täidab ülesande, kontrollib ja hindab tulemust; 5) täidab õpitud erialal tööülesandeid, kasutab; juhendaja abi 6) loeb ladusalt, hangib informatsiooni oma; 7) teadmistelevastavast tekstist.	1) täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas; 2) loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel; 3) eristab vahendeid tarbekeemias ja füüsikas; 4) kasutab jõukohaseid teabevahendeid, teeb märkmeid (konspekteerib), koostab tarbekirja.
------------	--	---	--	--

Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	1) käitub tuttavas situatsioonis viisakalt.	1) käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid; 2) eristab fantaasiat ja reaalsust.	1) hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest; 2) selgitab rahulikult oma seisukohta kaaslastele.	1) tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna; 2) teab nimetada oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab seista oma õiguste eest, lahendab konflikte seadusi ning moraalinorme arvestades.
Suhtluspädevus	1) kuulab ja vastab küsimustele; 2) väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlausestega; 3) kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastel.	1) alustab jättkab dialoogi 2) väljendab ennast arusaadavalt (sh lühitekstide abil); 3) kirjeldab oma tegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele.	1) kirjeldab oma praktilist ja vaimset tegevust.	1) suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga; 2) esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega.
Matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogia-alane pädevus	1) kujutab ette ja modelleerib lühitekstis kirjeldatud situatsiooni; 2) selgitab mõisteid ööpäev ja aastaajad; 3) võrdleb ja rühmitab esemeid ja kujutisi erinevate tajutavate tunnuste alusel; 4) eristab objekte ja nende kujutisi kuju, suuruse ja	1) vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab objekte ja nähtusi, kui rühmitus alus on antud; 2) mõistab ruumi ja aja suhteid, väljendab neid kõne.	1) loeb lihtsat plaani, kaarti, tabelit; 2) tegutseb vastavalt päevakavale; 3) teeb vaatluse põhjal järeldus.	1) mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövõtteid.

	värvuse järgi; 5) tajub ruumisuhteid esemete ja kujutiste ning nende osade vahel; 6) vaatab esemeid ja märkab nende erinevusi; 7) arvutab 20 piires.			
Ettevõtlikkus-pädevus	1) osaleb klassi ühistegevuses (sh õpitud süžee-mängudes).	1) osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslasi.	1) täidab ühistegevuses erinevaid ülesandeid, käitub vastavalt rollile; 2) mõistab töö vajalikkust.	1) hindab õigesti oma võimeid ning kujutab ette oma toimetulekut elus (sh tööturul); 2) teab kutseõppe ja täiendõppe võimalusi; 3) väärtustab praktilist tööd ja on omandanud valmisoleku kutseõppeks.
Digipädevus		1) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid infotehnoloogilisi vahendeid 2) on teadlik digikeskkonna ohtudest; oskab kaitsta oma isikuandmeid.	1) oskab kasutada infotehnoloogilisi vahendeid ja koolis õpitud arvuti-programme.	1) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlus-vahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste.

2.2.3 Üldpädevuste kujundamine põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava toimetulekuõppes

Toimetulekuõppes käsitatakse pädevust kui võimetekohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogumit, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või valdkonnas toime tulla.

Toimetulekuõppes eristatakse üldpädevusi ja arengutasemetel taotletavaid pädevusi.

Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad ning tugispetsialistid omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

Toimetulekuõppes õpilastel kujundatavad üldpädevused on:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, mõistab, et inimesed võivad olla erinevast rahvusest, suhtub teistest rahvustest inimestesse sallivalt ja lugupidavalt; käitub vastavalt omandatud üldtunnustatud väärtustele ja kõlbluspõhimõtetele; teab Eesti kultuurile omaseid traditsioone ja kombeid, järgib neid teiste juhendamisel või eeskujul;*
- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – teab oma õigusi ja kohustusi, oskab valida sobivat õpitud käitumisviisi ning järgib ühiselureegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli; arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi;*
- 3) enesemääratluspädevus – orienteerub ümbritsevas keskkonnas, igapäevastes toimingutes, tegutseb tuttavates situatsioonides; suhtub positiivselt iseendasse, oma perekonda, kaaslastesse ja kodumaasse; hoidub teadaolevatest ohtudest, oskab vajaduse korral abi küsida või seda kaaslasele pakkuda; järgib võimetekohaselt tervislikke eluviise, on füüsiliselt aktiivne;*
- 4) õpipädevus – õpib võimetekohaselt, kavandab suunamisel oma õppimist, sh enesekontrolli, järgib kavandatud; kasutab õpitud lugemis- ja kirjutamisoskusi igapäevases elus toime tulemiseks; täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid; on huvitatud uute teadmiste ja oskuste omandamisest;*
- 5) suhtluspädevus – mõistab talle suunatud kõnet ja/või alternatiivseid väljendusvahendeid, väljendab arusaadavalt oma soove ja seisukohti omandatud keeleliste ja/või alternatiivsete väljendusvahendite abil;*
- 6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – kasutab matemaatilisi oskuseid igapäevases elus toime tulemiseks; käitub keskkonnateadlikult ja hoiab loodust; tuleb toime igapäevaste tehnoloogiliste vahendite kasutamisega;*
- 7) ettevõtlikkuspädevus – on tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd, mõistab töö tegemise vajalikkust, suudab töö ajal alluda töödistsipliinile, teeb jõukohast tööd; on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks;*
- 8) digipädevus – suudab vastavalt oma võimetele infotehnoloogilises maailmas toime tulla, kasutab eesmärgipäraselt ja võimalikult ohutult infotehnoloogilisi vahendeid ja vajaduse korral oma arengutasemele vastavat kommunikatsiooniseadet.*

Toimetulekuõppes tuleb arvestada õpilase arengutasemega eri õppeainetes. Õpe jaguneb

kolmeks arengutasemeks. Õpilane võib olla eri õppeainetes erineval arengutasemel. Arengutasemetel taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut õpitulemuste omandatuse kaudu.

Õpitulemused esitatakse toimetulekuõppes kolme arengutaseme kaupa. Igale õpilasele koostatakse lähtuvalt tema arengutasemest õppeainete kaupa individuaalne õppekava.

	<i>I</i> <i>arengutasemel:</i>	<i>II</i> <i>arengutasemel:</i>	<i>III</i> <i>arengutasemel:</i>
Kultuuri- ja väärtuspädevus	1) hindab tuttavaid tegevusakte ÕIGE –VALE põhimõttel.	1) hindab tuttavaid tegevusakte põhimõttel ÕIGE –VALE, MEELDIB – EI MEELDI.	1) hindab tajutavaid tegevusakte põhimõttel ÕIGE – VALE, MEELDIB – EI MEELDI.
Enesemääratlus-pädevus	1) tunneb ära oma asjad.	1) sooritab eneseteeninduse toimingud vastavalt omandatud kogemusele; 2) teadvustab oma rolli ühistegevuses osalejana.	1) teadvustab oma rolli tegevuses.

Õpipädevus	1) sooritab tegevusakte lihtsate lühikeste verbaalsete või alternatiivsete vahenditega esitatud korralduste alusel koostegevuses ja eeskuju järgi, sooritab omandatud tegevusakte iseseisvalt; 2) tunneb enamasti ära õpitud märgid või sümbolid objektide, sündmuste jategevuste tähistamiseks; 3) säilitab õppeülesannete täitmise ajal suunatult tähelepanu (kuni 3min); 4) säilitab töömälus 2–3objekti järjestuse; 5) sooritab liigutusi eeskuju järgi, muutes liigutuste rütmi ja tempot; 6) koordineerib silma ja käe koostööd; 7) jälgib liikuvatobjekti.	1) valib tegevusakti eesmärgist lähtuvalt sobivaid vahendeid; 2) tunneb ära ja kasutab õpitud märke või sümboleid, sh tähti ja numbreid; suudab luua seost objekt – pilt – keeleüksus; 3) säilitab õppeülesannete täitmise ajal tähelepanu (kuni 5 min); 4) säilitab töömälus kuni 5 objekti järjestuse; 5) sooritab erisuunalisi liigutusi ja liigutuste stereotüüpset ahelat mälukujutlustele toetudes, suudab koordineerida eri kehaosade mootorikat.	1) suudab tegevusakti eesmärgist lähtuvalt valida, ise teha ja kasutada sobivaid vahendeid variatiivsetes tingimustes; 2) tunneb ära ja kasutab õpitud märke või sümboleid, sh tähti ja numbreid; suudab luua seost objekt – pilt – skeem – keeleüksus; 3) suudab jõukohaste õppe- ja tööülesannete täitmise ajal olukorrast sõltuvalt tähelepanu ümber lülitada ja säilitada; 4) säilitab töömälus kuni 5 objekti järjestuse; 5) sooritab praktiliseks tööks vajalikke liigutusi ja suudab neid varieerida sõltuvalt tingimustest; 6) rakendab omandatud toiminguid ahelana (sh osaliselt muutuvates tingimustes).
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	1) meeldetuletamisel kasutab õpitud käitumismalle tuttavates situatsioonides; 2) oskab tuttavates situatsioonides märgata ohtlikke olukordi ja hoidub neist.	1) valib tuttavates situatsioonides käitumiseks sobivaid õpitud käitumismalle; 2) suudab tuttavates situatsioonides ohtu ette kujutada ning ohule adekvaatselt reageerida.	1) oskab tuttavates situatsioonides valida sobivat käitumismalli, lähtudes motiividest TAHAN ONVAJA – PEAB järeeglitest TOHIB –EI TOHI; 2) suudab ette kujutada ohtlikke situatsioone, neid vältida ja ohule adekvaatselt reageerida.

Suhtluspädevus	1) otsib kontakti täiskasvanute ja kaaslastega; 2) väljendab oma põhivajadusi ja soove lihtsate keeleliste või alternatiivsete vahenditega (sõnad, baaslausungid); 3) reageerib arusaadavatele/täidab lühikesi ja arusaadavaid korraldusi harjumuspäraselt tegutsedes, kommenteerib suunatult tegevust (mida teeb?, mida?, millega?, kus?); korraldustele adekvaatselt, vastab arusaadavatele repliikidele keelelisi või alternatiivseid vahendeid kasutades.	1) oskab astuda kontakti täiskasvanute ja kaaslastega; 2) väljendab arusaadavalt oma põhivajadusi ja soove ning küsib teistelt abi, kasutades keelelisivõi alternatiivseid vahendeid; 3) täidab lühikesi ja arusaadavaid korraldusi harjumuspäraselt tegutsedes, kommenteerib suunatult tegevust (mida teeb?, mida?, millega?, kus?).	1) oskab suheldatuttavas situatsioonis vastavalt rollile nii täiskasvanute kui ka kaaslastega; 2) väljendab oma vajadusi ja soove, arvestades etiketisuhetlemist ja tuttavaid käitumisreegleid, tal on kujunenud hoiak ja oskus teatada teabe puudulikkust mõistmisest ja täiendava teabe vajadusest; 3) täidab arusaadavaid korraldusi, seostab mitteverbaalset ja verbaalset teavet, ühendab ja kasutab tegevuses (planeerimine, sooritamine, enesekontroll) verbaalset ja visuaalset teavet, kommenteerib tegevust ja tulemust.
----------------	--	--	---

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	1) eristab objekte tajutava tunnuse või funktsiooni järgi; 2) tajub objektide vaheliseruumisuhteid (all, peal, ees, taga, kõrval); 3) orienteerub 2–3 objekti vahelistes ruumisuhetes; 4) rühmitab objekte ja nende kujutisi tajutavate tunnuste alusel, sh rühmitamise aluseid muutes; 5) orienteerub ööpäeva osades.	1) eristab tuttavaid objekte ja sündmusi, eristab olulisi tüüpilisi tunnuseid juhuslikest tunnustest, tunneb ära sama objekti eri taustal ja eri asendis; 2) teadvustab objekti asukohta ruumis teiste objektide suhtes; 3) orienteerub ööpäeva rütmiga seotud tegevustes, teab nädalapäevade ja aastaaegade järjestust.	1) tunneb kirjelduste järgi ära ja kujutab ette tuttavaid objekte ja sündmusi; 2) teadvustab objekti asukohta ruumis, arvestab kahte parameetrit (all paremal, taga peal jne); 3) rühmitab objekte ja nende kujutisi tajutavate tunnuste alusel (sh rühmitamise objekte, nende hulka ja aluseid muutes); 4) suudab ligikaudu ette kujutada tuttava toimingu sooritamiseks kuluvat aega, orienteerub kellaajas vähemalt pooltunni täpsusega, seostab kalendrikuu ja aastaaja.
---	--	---	--

Ettevõtlikkus- pädevus	1) oskab tuttava mänguasja või didaktilise vahendiga tegutseda vastavalt selle funktsioonile; 2) lahendab abiga tajuväljas olevaid abivahendeid kasutades arusaadavaid praktilisi ülesandeid nii tuttavates kui ka varieeruvates tingimustes.	1) oskab didaktilise vahendi või tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile; 2) lahendab arusaadavaid praktilisi ülesandeid nii tuttavates kui ka varieeruvates tingimustes tajuväljas olevaid abivahendeid kasutades; 3) varieeruvates tingimustes sooritab tuttavaid ja jõukohaseid tegevusakte iseseisvalt; 4) võrdleb suunatult oma töö resultaati näidisega.	1) oskab didaktilise vahendi või tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle funktsioonile ja tegevuse eesmärgist lähtudes; 2) valib (positiivne/negatiivne valik) või teeb ise vajalikke abivahendeid ning lahendab arusaadavaid praktilisi ülesandeid tajuväljas olevaid abivahendeid kasutades (sh tuttavates ja ka varieeruvates tingimustes); 3) sooritab ka varieeruvates tingimustes harjumuslikke tegevusakte iseseisvalt; 4) võrdleb oma töö resultaati näidisega.
Digipädevus	1) oskab abiga kasutada mängulises- ja õppetegevuses kodus ja koolis kasutusel olevaid infotehnoloogilisi vahendeid; 2) kasutab vajadusel abiga arengu tasemele vastavat kommunikaatorit.	1) oskab suunamisel kasutada kodus ja koolis kasutatavaid infotehnoloogilisi vahendeid; 2) oskab suunamisel kasutada õpitud arvutiprogramme; 3) kasutab vajadusel suunamisel arengu tasemele vastavat kommunikaatorit.	1) suudab vastavalt oma võimetele infotehnoloogilises maailmas toime tulla; 2) kasutab infotehnoloogilisi vahendeid suunamisel eesmärgipäraselt ja võimalikult ohutult; 3) kasutab vajadusel arengu tasemele vastavat kommunikaatorit.

2.2.4 Üldpädevuste kujundamine põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava hooldusõppes

	I arengutasemel:	II arengutasemel:	III arengutasemel:
Kultuuri- ja väärtuspädevus	1) märkab läheduses olevaid objekte; tunneb ära temaga tegelevad inimesed.	1) tajub objekte eri meeltega, märkab 2-3 eristavat tunnust.	1) tajub objekte eri meeltega, märkab eristavaid tunnuseid.
Enesemääratlus-pädevus	1) märkab talle suunatud kontaktipüüdlust, suudab adekvaatselt reageerida intonatsioonile, žestidele ja mõnele tuttavale sõnale stereotüüpsetes situatsioonides; 2) sooritab stereotüüpseid liigutusi ja tegevusakte koostegEVuses ja imiteerimise teel.	1) suudab adekvaatselt reageerida intonatsioonile, žestidele ja mõnele tuttavale sõnale/lausungile tegevussituatsioonides; 2) sooritab varieeruvates situatsioonides stereotüüpseid liigutusi ja tegevusakte koostegEVuses ja imiteerimise teel, suudab seostada silma- ja käeliigutusi (vajadusel suunatult).	1) koordineerib (vajadusel abiga) oma liigutusi sõltuvalt tegevusest ja liikumist ruumis; 2) reageerib situatsioonist lähtuvalt adekvaatselt suhtlemises kasutatavatele vahenditele varieeruvates olukordades ja tuttavatele vahenditele varieeruvates situatsioonides.
Õpipädevus	1) suudab suunatult säilitada tähelepanu (rohkem kui 2 sek); 2) suudab hoida kätte pandud esemeid; haarata esemeid, (ühe/kahe käega), nendega manipuleerida ja käest lahti lasta.	1) suudab valikuliselt suunata koostegEVuses tähelepanu; 2) suudab tuttavat tegevusvahendit kasutada stereotüüpsetes ja vähevarieeruvates tingimustes.	1) suudab säilitada tähelepanu harjumuspärases (mõnest osatoimingust koosnev ahel) tegevuses; 2) suudab tuttavat tegevusvahendit kasutada varieeruvates tingimustes.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	1) suudab mõnest oma põhivajadustest märku anda.	1) suudab arusaadavalt märku anda oma vajadustest alternatiivsete ja/või keeleliste vahenditega, sh soovist kontakti astuda.	1) suudab arusaadavalt teatada oma vajadustest alternatiivsete ja/või keeleliste vahenditega, sh soovist kontakti astuda.
Suhtluspädevus	1) reageerib kontaktile (hää1, puudutus,	1) reageerib alternatiivsetele	1) suudab, mõista situatiivseid repliike

	sõna) liigutuste, žestide ja häälsustega, otsib mõnikord kontakti; 2) tunneb enamasti ära tuttavad žestid.	suhtlemisvahenditele või lihtsale situatiivsele kõnele vastavalt võimetele; 2) reageerib enamasti adekvaatselt suhtlemises kasutatavatele tuttavatele vahenditele (žestid, sõnad, pildid jne).	ja neile vastata oma kogemuste ja suhtlemis-vahendite valdamise (sh kõne arengu) taseme piires; 2) suudab arusaadavatele korraldustele adekvaatselt reageerida ja vastata.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	1) tajub lähiümbruses asetsevaid objekte (sh erisugusel taustal).	1) märkab ja tunneb ära 2-3 objekti hulgast mõne tuttava objekti.	1) märkab ja tunneb ära objekti funktsiooni järgi kogemustele toetudes varieeruvates tingimustes.
Ettevõtlikkus-pädevus	1) suudab mõnda eneseteeninduseks vajalikku liigutust sooritada füüsilise abiga.	1) suudab osaleda eneseteeninduses, sooritab mõningaid jõukohaseid operatsioone/osatoiminguid iseseisvalt.	1) suudab iseseisvalt sooritada eneseteeninduseks vajalikke toiminguid omandatud oskuste piires.

2.3 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. Läbivate teemade õpe realiseerub: õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke; korraldatakse koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaletakse maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides. aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga; valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi; loovtöös – läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös.

Läbivate teemade käsitlemine

Õppe- ja kasvatustegevuses käsitletavat läbivad teemad on järgmised:

- 1) elukestev õpe ja karjääri kujundamine;
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- 4) kultuuriline identiteet;
- 5) teabekeskkond ja meediakasutus;

- 6) tehnoloogia ja innovatsioon;
- 7) tervis ja ohutus;
- 8) väärtused ja kõlblus.

Läbivas teemas taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes:

- 1) tunneb huvi uute teadmiste ja oskuste omandamise vastu;
- 2) suudab teha võimetekohaseid jätkuõppe- ja kutsevalikuid.

Õpilast suunatakse:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) järgima töödistsipliini (s.t täitma oma ülesandeid kohusetundlikult ja täpselt);
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma võimetekohaseidharidus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, tundma õppima kodukoha majanduskeskkonda.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukoguga; konkursid; kooliväline tegevus ja üritused; integreeritud tunnid; konkurss „Aasta õpilane”; koostöö teiste koolide, kohalike ettevõtete, õppe- ja kultuuriasutustega; projekt „Tagasi kooli”.	õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukoguga; konkursid ja olümpiaadid; kooliväline tegevus ja üritused sellel teemal; integreeritud tunnid; konkurss „Aasta õpilane”; koostöö teiste koolide, kohalike ettevõtete, õppe- ja kultuuriasutustega; projekt „Tagasi kooli”; arenguvestlused.	õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukoguga; konkursid ja olümpiaadid; kooliväline tegevus ja üritused sellel teemal; integreeritud tunnid; konkurss „Aasta õpilane”; koostöö teiste koolide, kohalike ettevõtete, õppe- ja kultuuriasutustega; projekt „Tagasi kooli”; arenguvestlused; karjäärinõustaja tegevus kooli üldtööplaani alusel; õpilasfirmade töö (osalemine õpilasfirmade laadal); varjupäevast osavõtt; kooli õpilasomavalitsuses osalamine

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Läbiva teema käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes:

- 1) hoiab ja kaitseb keskkonda,
- 2) on teadlik üldisematest keskkonna- ja globaalprobleemidest ning nende lahendusvõimalustest.

Õpilast suunatakse:

- 1) aru saama loodusest kui terviküsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustestseostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- 2) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarenguerinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- 3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- 4) osalema aruteludes keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil ning pakkuma lahendusi keskkonna probleemidele;
- 5) kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Õppekursioonid ainetunnid; Keskkonnaministeeriumi toetatud projektid; linnaraamatukoguga koostöö; kooliväline tegevus ja üritused; klassijuhatajatunnid.	Õppekursioonid ja keskkonda säästvate ettevõtete ja Eesti looduskaitsealadega tutvumine; ainetunnid; linna- ja riigi konkursid ja olümpiaadid; Keskkonnaministeeriumi toetatud projektid; linnaraamatukoguga koostöö; kooliväline tegevus ja üritused; klassijuhatajatunnid.	Õppekursioonid ja keskkonda säästvate ettevõtete ja Eesti looduskaitsealadega tutvumine; ainetunnid; linna- ja riigi konkursid ja olümpiaadid; Keskkonnaministeeriumi toetatud projektid; linnaraamatukoguga koostöö; kooliväline tegevus ja üritused; klassijuhatajatunnid.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Läbiva teema käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist:

- 1) aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonna liikmeks, kes mõistab ühiskonnatoimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust;
- 2) tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Õpilast suunatakse:

- 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatusi ja vabatahtlikkusest põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- 4) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
- 5) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Ainetunnid;	Ainetunnid;	Ainetunnid

integreeritud tunnid; õppekäigud ja õuesõpe; linnaraamatukogu, Kunstigalerii, Narva muuseumi ja Narva Loomemajaga koostöö; integreeritud tunnid; ainetunnid; projekt „Tagasi kooli”; klassijuhatajatunnid; Kooli pidu „Kooli aupäev“	integreeritud tunnid; õppekäigud ja õuesõpe; linnaraamatukogu, Kunstigalerii, Narva muuseumi ja Narva Loomemajaga koostöö; konkursid ja olümpiaadid; kooliväline tegevus ja üritused (vene ja eesti rahva traditsioonid, mis on korraldatud õpilaste algatusel); projekt „Tagasi kooli”; klassijuhatajatunnid; Kooli pidu „Kooli aupäev”; temaatiliste stendide vormistamine	integreeritud tunnid; õppekäigud ja õuesõpe; linnaraamatukogu, Kunstigalerii, Narva muuseumi ja Narva Loomemajaga koostöö; konkursid ja olümpiaadid; õpilasfirmade töö (osalemine õpilasfirmade laadal); kooliväline tegevus ja üritused (vene ja eesti rahva traditsioonid, mis on korraldatud õpilaste algatusel); teiste koolide, kohalike ettevõtete, õppe- ja kultuuriasutustega koostöö; projekt „Tagasi kooli”; klassijuhatajatunnid; kooli õpilasomavalitsuse töös osalemine; ettevõtjatega ohtumised; Noortekeskuse ja kultuuriosakonna korraldatud üritustel osalemine; ettevõtetele õppeekskursioonid; Kooli pidu „Kooli aupäev”; temaatiliste stendide vormistamine
--	--	--

Kultuuriline identiteet

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist inimeseks, kes:

- 1) mõistab kultuuri osa inimeste igapäevaelus ning kultuuride muutumist ajaloo vältel;
- 2) omab ettekujutust kultuuride mitmekesisusest;
- 3) väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasivijana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist

mitmekesisust;

- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikkurikastavate mõjutuste kohta.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Ainetunnid; integreeritud tunnid; tähtsamatele tähtpäevadele ja kommeteale – mardipäev, kadripäev, iseseisvuspäev, vastlapäev, jõulud – pühendatud temaatilised üritused ja kooliväline tegevus; ainealaste nädalate abil (mis on seotud eesti keele õppimisega); kooli etlejate konkurss (vene, eesti, võõrkeeles); õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukogu, kunstigalerii ja Narva muuseumiga; loomingulistes pidudes ja linna üritustel osalemine; kooli pidu „Kooli aupäev“; õpilaste loominguline tegevus; arenguestlused; klassitunnid; kooli keelte olümpia mängud.	Ainetunnid; integreeritud tunnid; tähtsamatele tähtpäevadele ja kommeteale – mardipäev, kadripäev, iseseisvuspäev, vastlapäev, jõulud – pühendatud temaatilised üritused ja kooliväline tegevus; eesti keele õppimist soodustavad projektid (rahastajaks on MISA); ainealaste nädalate abil (mis on seotud eesti keele õppimisega); riiklikud ja linna konkursid ja olümpiaadid (näiteks iga aastane etlejate konkurss); kooli etlejate konkurss (vene, eesti, võõrkeeles); õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukogu, kunstigalerii ja Narva muuseumiga; loomingulistes pidudes ja linna üritustel osalemine; kooli pidu „Kooli aupäev“; õpilaste loominguline tegevus; arenguestlused; klassitunnid; temaatiliste stendide vormistamine; kooli keelte olümpia mängud.	Ainetunnid; integreeritud tunnid; tähtsamatele tähtpäevadele ja kommeteale – mardipäev, kadripäev, iseseisvuspäev, vastlapäev, jõulud – pühendatud temaatilised üritused ja kooliväline tegevus; eesti keele õppimist soodustavad projektid (rahastajaks on MISA); ainealaste nädalate abil (mis on seotud eesti keele õppimisega, näiteks MISA); koostöö teiste Eesti koolide ja välismaa koolidega (keelte ja kultuuriliste tavade tutvumine – näiteks projekt Comenius); riiklikud ja linnakonkursid ja olümpiaadid (näiteks iga aastane etlejate konkurss); kooli etlejate konkurss (vene, eesti, võõrkeeles), õppeekskursioonid ja õuesõpe; koostöö linnaraamatukogu, kunstigalerii ja Narva muuseumiga; loomingulistes pidudes ja linna üritustel osalemine; kooli pidu „Kooli aupäev“; õpilaste loominguline tegevus; arenguestlused; klassitunnid; temaatiliste stendide vormistamine; kooli keelte olümpia mängud.

Teabekeskond ja meediakasutus

Läbiva teema käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist inimeseks, kes:

- 1) orienteerub ümbritsevas teabekeskonnas igapäevaseks asja-ajamiseks vajamineval määral;

- 2) oskab eri situatsioonides edastada olulist teavet;
- 3) oskab hankida olulist teavet erinevatelt inimestelt kui teavikutest.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma vahetu ja vahendatud kommunikatsiooni sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- 3) määrama oma teabe vajadusi ning leidma sobivat teavet erinevatest teavikutest ja teabekeskkondadest;
- 4) arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Ainetunnid; integreeritud tunnid; arvuti õppeprogrammide kasutamine; klassitunnid; arenguestlused; e-kooli kasutamine; konkursid; e-õppekeskkonna kasutamine; kooliväline tegevus ja üritused (koostöö teiste veebipõhine kooli ajaleht ja spordileht.	Ainetunnid integreeritud tunnid; arvuti õppeprogrammide kasutamine; klassitunnid; arenguestlused; e-kooli kasutamine; konkursid; e-õppekeskkonna kasutamine; kooliväline tegevus ja üritused (koostöö teiste linna asutustega veebipõhine kooli ajaleht ja spordileht.	Ainetunnid integreeritud tunnid; õppekursioonid; arvuti õppeprogrammide kasutamine; klassitunnid; arenguestlused; e-kooli kasutamine; konkursid ja olümpiaadid; õpilaste loominguline ja projektipõhine tegevus; e-õppekeskkonna kasutamine, esitlused, loovtööd, testimine; kooliväline tegevus ja üritused (koostöö teiste linnaasutustega, veebipõhine kooliajaleht ja spordileht; õpilasfirmade töö (osalemine õpilasfirmade laadal); ainealased nädalad; kooli õpilasesinduse töös osalemine; koostöö Eesti koolidega.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Läbiva teema käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaideesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 2) aru saada tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- 3) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 4) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

Tervis ja ohutus

Läbiva teema käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

- 1) Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.
- 2) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

Õpilast suunatakse tervise valdkonnas:

- 1) terviseteadlikkuse arendamisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teisteturvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
- 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- 4) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid;
- 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.
- 6) Õpilast suunatakse ohutuse valdkonnas:
 - 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
 - 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
 - 3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
 - 4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
 - 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestamakaasliiklejaid (§ 14 Liikluskasvatus);
 - 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

Väärtused ja kõlblus

Läbiva teema käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes:

- 1) tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid;
- 2) järgib neid koolis ja väljaspool kooli;
- 3) ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;
- 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- 4) juhinduma oma käitumises üldtunnustatud kõlblise ja eetilise käitumise põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasnimeste käitumist nende alusel;
- 5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) käitumisreeglite väljatöötamises ning

neid järgima.

2.1 Lõiming

Lõimingu eesmärk on muuta õppimine õpilase jaoks tähenduslikuks. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning –viiside abil.

Õppe lõimingu taotlejad tunnivälised ja ülekoolilised projektid kavandatakse pedagoogide poolt koostöös iga õppeaasta alguseks. Need kajastuvad kooli üldtööplaanis ning üldtööplaanist tulenevalt õpetajate töökavades.

Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming, interdistsiplinaarne valdkonnasisene või interdistsiplinaarne valdkondade vaheline lõiming. Õpetaja on lõimingu viiside valikul vaba ning lõiming kajastub õpetaja töökavas kirjeldatuna õppetegevusena.

2.2 Liikluskasvatus

Laste liikluskasvatus on laste ettevalmistamine ohutuks ja kaasliiklejaid arvestavaks liiklemiseks. Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid:

- 1) kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda;
- 2) kellel on teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutusterinevates liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina;
- 3) kes hoiduvad käitumast inimesi ohustavalt ning liiklust takistavalt.

Liikluskasvatus koolis toimub lõimituna ainetundides ning klassi- ja kooliväliste liiklusalaste üritustekäigus. Ainetundides käsitletavat liiklusteemasid määratletakse õpetajate töökavades.

Liikluskasvatus I kooliastmes

Liikluskasvatuse sisuks on jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetulekuõpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.

Teema	Mõisted	Lõiming
Koolitee	helkur, sõidutee, kõnnitee, maantee, teepeenar, õueala, liikleja, sõitja, jalakäija, sõidukijuht, reguleeritud ja reguleerimata ülekäigurada, valgusfoor, reguleeritud ja reguleerimata ristmik liiklusmärgid	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe
Liiklemine ühistranspordiga	bussipeatus, bussi sisenemine, bussist väljumine, sõidutee ületamine	eesti keel, kunst, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe

Ohutu liiklemine	helkur, pidurdustekond erinevatel aastaegadel, õueala, turvavöö, turvaiste, liiklusõnnetus, liiklusmärgid, turvavarustus jalgratta, rula ja rulluiskudega sõitmisel	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe
Liiklemine linnas ja maal	sõidutee ületamine, kõnnitee, maantee, parempoolne liiklus, teepeenar, õueala, liikleja, grupis liikumine tänaval, sõitja, jalakäija, sõidukijuht, reguleeritud ja reguleerimata ülekäigurada, valgusfoor, reguleeritud ja reguleerimata ristmik, liiklusmärgid	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe
Käitumine õnnetuste korral	operatiivautod, hädaabinumber, esmaabi, liiklusmärgid	eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe

Liikluskasvatuse pädevused I kooliastmes:

- 1) teab liiklusreegleid tänaval;
- 2) oskab valida tee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- 3) oskab peatuda, kuulata, vaadata, et ohutuses veendunult ületada sõidutee;
- 4) teab ohtusid oma kooliteel, oskab neid õpetaja abil ja piltide toel kirjeldada;
- 5) oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, neist väljuda ning sõiduteed ületada;
- 6) teab sõidukite ja jalakäijate liiklemise iseärasusi märjal, libedal ja lumisel teel;
- 7) teab jalgrattaga sõitmise reegleid, oskab valida sõitmiseks turvalist kohta;
- 8) teab turvavahendite (helkur jne) kasutamise vajalikkust ja oskab neid kasutada.

Liikluskasvatus II kooliastmes

Liikluskasvatuse eesmärk on õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist liikluses. Liiklusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste loimimine. Laste õpetamine reaalses liikluskeskkonnas.

Teema	Mõisted	Lõiming
Ohutu liiklemine	Turvalisus, helkur, turvavöö, jalgrattakiiver, hädaabi telefon 112	loodusõpetus, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe, eesti keel, kehaline kasvatus
Minu koolitee	Koolitee, reguleerimata ja reguleeritud ülekäigurada, kõnnitee, jalgrattatee	loodusõpetus, eesti keel, inglise keel, kehaline kasvatus, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe
Sõidukid ja jalakäijad liikluses	Sõiduk, ühissõiduk, juht, jalakäija, jalgrattur, liikumissuund, -kiirus, -kaugus ja pidurdustekond	loodusõpetus, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe, eesti keel

Liiklusmärgid, liiklusolukorrad	Liiklusmärgid, liiklusõnnetus, ülekäigurada, valgusfoor, raudtee, liikluseeskiri, hädaabi telefon 112	loodusõpetus, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe, eesti keel, kunst, kehaline kasvatus
--	---	--

Liikluskasvatuse pädevused II kooliastmes:

- 1) saab aru liiklusreeglite vajalikkusest;
- 2) teab ohtusid oma kooliteel, oskab neid kirjeldada ja põhjendada ning selgitada ohtude vältimiskooliteel;
- 3) oskab hinnata sõidukite liikumise suunda, kiirust ja kaugust;
- 4) teab liiklustraumade põhjuseid;
- 5) teab liiklusmärkide tähendusi, tunneb neid liigeldes ära ja käitub vastavalt neile;
- 6) teab reguleerimata ristmiku ületamise reegleid nii jalakäija kui juhina (jalgratturina);
- 7) teab mõisteid sõiduki pidurdusteed, sõiduki peatumisteed; teab, mis mõjutab pidurdusteedkonna pikkust (vihm, lumi, jää), oskab hinnata peatumisteedkonna pikkust erinevate kiiruste korral;
- 8) teab jalgrattasõidu eeskirju, oskab kasutada turvavahendeid.

Liikluskasvatus III kooliastmes

Liikluskasvatuse sisuks on õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutuskäitumist, liiklusohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine.

Teema	Mõisted	Lõiming
Liiklusvahendid	Jalgratas, mopeed, sõiduk, ühissõiduk	Loodusõpetus, eesti keel, matemaatika, kunst, kehaline kasvatus, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe
Liikluseeskiri	Liikluseeskiri, liiklusmärgid, liiklusseadus	Eesti keel
Liikluskultuur	Liikluskultuur	Inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe, eesti keel
Ohutu liiklemine	Turvalisus, helkur, turvavöö, jalgrattakiiver	Eesti keel, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe, kehaline kasvatus
Esmaabi	Hädaabi telefon 112	Loodusõpetus, inimeseõpetus / elu- ja toimetulekuõpe, kehaline kasvatus

Liikluskasvatuse pädevused III kooliastmes:

- 1) teab jalakäija ja sõitja kohustusi, oskab neid arvestada ja selle kohaselt käituda;
- 2) teab, kes on juht ning millised on tema kohustused ja õigused;
- 3) teab jalgratta- ja mopeedi sõidu eeskirju ning oskab kasutada turva vahendeid nii jalakäija kui juhina;
- 4) oskab analüüsida erinevaid liiklusolukordi ning nende põhjuseid;
- 5) oskab tegutseda õnnetuste korral.

3. peatükk

Õpikeskkond ja õppekorraldus

3.1 Õpikeskkond

Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna jakoolipere traditsioone.

Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Sotsiaalse ja vaimsekeskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilaste vahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamuse vahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kuika koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul, luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 10) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 11) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

3.2 Õppekorraldus

1. Narva Paju Koolis toimub statsionaarne ning mittestatsionaarne klassiõpe erimetoodikate alusel.
2. Õppetöö toimub eesti keeles.
3. Narva Paju Kooli hoolekogu 23.01.2024 otsuse nr 5 ja Narva linna volikogu 22.02.2024 otsuse nr 7 alusel kehtestati, et õpe muus keeles toimub kuni 2029. aastani järgmiselt: 2025/2026. õppeaastal põhikooli 3. ja 6.–9. klassis; 2026/2027. õppeaastal põhikooli 7.–9. klassis; 2027/2028. õppeaastal põhikooli 8.–9. klassis; 2028/2029. õppeaastal põhikooli 9. klassis.
4. *Koolil on õigus õpetada toimetuleku- ja hooldusõppel olevat õpilast kooli või klassi õppekeele asemel muus keeles PGS § 18 lõike 1 alusel.*
5. *Õpilastele, kelle emakeel ei ole õppekeel või kes kodus suhtluses räägivad õppekeelest erinevat keelt, mis on vähemalt ühe seadusliku esindaja emakeel, korraldab kool keele- ja kultuuriõpet, kui seda soovivad vähemalt kümme sama emakeele või koduse suhtluskeelega õpilast. Keele- ja kultuuriõppe läbiviimiseks on koolil õigus vaba tunnimahu puudumisel õpilase suurimat lubatud nädala õppekoormust suurendada ühe tunni võrra.*
6. Eesti keelt õpetatakse eesti keel teise keelena ainekava alusel.
7. Koolis on õpe korraldatud õppeaastati. Õppeaasta koosneb 35 nädalast ning jaguneb kolmeks trimestriks ja koolivaheaegadeks. Nädalas on viis õppepäeva.
8. *Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppetund vaheldub vahetunniga. Vahetunni pikkus on vähemalt 10 minutit iga õppetunni kohta, söögivahetunni pikkus on vähemalt 20 minutit. Tundide ja vahetundide ajad on märgitud kooli kodulehel.*
9. *Kooli päevakavas on õpilastele ette nähtud võimalus liikuda õues vähemalt 20 minutit järjest. Selleks kasutatakse nii õuevahetundi kui ka õuesõppe tunde.*
10. *Õpilasel peab olema võimalus liikuda õppetunni jooksul õpiülesandeid täites või võimalus eraldi sirutuspausideks.*
11. Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka pedagoog.
12. Õpet korraldatakse ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas. Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg kavandatakse õpetaja töökasas.
13. Kõigile toimetuleku- ja hooldusõppes õppivatele õpilastele koostatakse individuaalne õppekava järgides klassi ainekava ja õpetaja töökava üldiseid nõudeid.
14. Õpilasele, kes õpib Rajaleidja otsuse alusel tervislikel põhjustel koduõppel, koostatakse individuaalne õppekava ja individuaalne tunnijaotusplaan minimaalset kaheksa kontakttunniga nädalas.
15. Kuulmispuudega õpilaste klassides õpivad kuulmislangusega ja kurdid õpilased, kelle vanemad soovivad anda oma lapsele kõnekeelse hariduse. Koolis õpetatakse suulist (ja

kirjalikku) kõnet toetudes kuulmisjääkidele, suultlugemisele ja sõrmendamisele. Mõistete selgitamisel kasutatakse viipekeelt. Õpilasele koostatakse individuaalne õppekava.

16. Kuulmispuudega õpilasele võib individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 11 õppeaastat ning suurendada keele ja kirjanduse valdkonna õppemahtu. Lisanduvad keeleõppe tunnid võib asendada viipekeele õppega.
17. Kõnepuudega õpilaste klassides õpivad normaalse kuulmise ja primaarselt kahjustamata intellektiga õpilased, kellel esinevad rasked lugemis- ja kirjutamispuuded, alakõne, mitmesugused hääldepuuded. Kõnepuudega õpilaste klassides õppivatele õpilasele koostatakse individuaalne õppekava.
18. Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt.
19. Kool korraldab põhikooli riikliku õppekava alusel õppivatele õpilastele III kooliastme klassides lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline.
20. Toimetulekuõppe õpilaste nominaalne õppeaeg põhikoolis on 11 aastat ning hooldusõppe õpilastel 12 aastat.
21. Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud või toimetulekuõppe alusel põhikooli lõpetanule ning põhikooli riikliku õppekava alusel põhikooli lõpetanule, kes tulenevalt hariduslikust erivajadusest vajab täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks ja sotsiaalse toimetuleku parandamiseks, võimaldab kool lisaõpet vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-le 50.

3.2.1 Iseseisva õppe korraldus koolis

Iseseisev õpe on kooli õppekorralduse osa ning seda planeeritakse ja viiakse läbi kooskõlas kehtivate õigusnormidega. Iseseisev õpe on juhendatud õpe ilma vahetu õpetaja osaluseta, kuid see arvestatakse õpilaste lubatud õppekoormuse hulka.

Iseseisev õpe toimub eelkõige kooli ruumides või kooli poolt kontrollitud keskkonnas. Õppimise ajal on koolimaja õpilastele avatud ning neile võimaldatakse kooli ruumide kasutamist.

Täispika õppepäeva hõlmav iseseisev õpe planeeritakse õppeaasta üldtööplaanis ning selle toimumise aeg tehakse teatavaks juba õppeaasta alguses. Lapsevanemaid ja õpilasi teavitatakse iseseisvast õppest õigeaegselt, hiljemalt õppeperioodi alguses. Õpilastele selgitatakse, kuidas toimub suhtlus õpetajaga juhiks, kui tekib ootamatu probleem või vajadus täpsustuste järele.

Enne iseseisva õppe korraldamist hinnatakse õpilaste valmisolekut: nende oskust planeerida oma õppimist, töötada juhiste alusel ja kontrollida oma edasijõudmist. Üldjuhul ei sobi iseseisev õpe algklasside õpilastele, välja arvatud juhud, kui kool hindab nende valmisoleku piisavaks.

Kui kasutatakse e-õppekeskkondi, hinnatakse õpilaste tehnilist võimekust. Kui ülesannete täitmiseks on vaja tehnilisi vahendeid, tagab kool õpilasele nende kasutamise võimaluse.

Õpilastele antakse selged ja üheselt mõistetavad tööjuhendid ning jõukohased ülesanded. Õpetaja tagab, et õpilastel oleks võimalik temaga ühendust võtta ning et ta saaks vajadusel kiiresti reageerida. Õppija tulemused peavad olema tagasisidestatud: õpetaja toob välja nii

õnnestumised kui ka valdkonnad, mis vajavad täiendavat harjutamist.

3.2.2 Distantõppe korraldus

Distantõppe on õppevorm, mida rakendatakse olukorras, kus kontaktõppe ei ole võimalik või ei ole õpilaste ja töötajate jaoks ohutu.

Narva Paju Koolis distantõppe rakendamisel tagatakse õpilase seadusest tulenev õigus õppida ning saada selget ja õigeaegset teavet õppekorralduse kohta, vastavalt PGSi § 55-le. Distantõppe korraldamisel järgitakse põhimõtet, et kooli poolt juhendatud õppe osakaal ületab iseseisva õppimise mahu (PGS § 22 lõige 2).

Distantõppe rakendamisel tagatakse kõigile õpilastele arenguks sobiv õppekeskkond ja võimalus saada juhendatud õpet, mis tähendab seda, et õppetöö toimub kokkulepitud veebikeskkonnas, kus on õpilastega suhtlemine, neile uute õppeteemade vahetu selgitamine ning õpijuhiste ja tagasiside andmine. Õpet planeeritakse nii, et vaimne õppetegevus ning liikumispausid oleksid koolipäeva vältel tasakaalus.

Hariduslike erivajadustega õpilaste õpe võib toimuda vastavalt kehtivatele piirangutele koolis kontaktõppena, arvestades õpilaste individuaalset õppimissuutlikkust ja neile tõhustatud või eritoe tagamise vajadust, mida kodustes oludes pakkuda ei suudeta.

Õppetöö korraldus distantõppe korral on esitatud Narva Paju Kooli kodukorras.

3.3 Tunnijaotusplaanid õppeaineti ja –aastati

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 on sätestatud põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus tundides. Põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikes 3 on sätestatud põhikooli kohustuslike õppeainete nädalatundide arv ning lubatud vaba tunniressurss, mis jääb kohustusliku ja maksimaalse piiri vahele. See on aluseks põhikooli riikliku õppekava ja lihtsustatud õppekava alusel õpetatavatele klassidele tunnijaotusplaani koostamisel.

Põhikooli riikliku õppekava tunnijaotusplaan statsionaarses õppes

2025/26. õppeaasta tunnijaotusplaan põhikooli riikliku õppekava alusel õpetatavatele klassidele

Õppeaine	I kooliaste			II kooliaste			III kooliaste		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
vene keel	0	0	4	0	0	3	1	1	1
kirjandus	0	0	0	0	0	1	2	2	2
eesti keel teise keelena	6	6	5	5	7	5	5	5	5
A-võõrkeel	0	1	2	3	3	3	3	3	3
matemaatika	3	3	4	4	4	5	4	4	5
loodusõpetus	1	1	1	2	2	3	2	0	0
geograafia	0	0	0	0	0	0	1	2	2

bioloogia	0	0	0	0	0	0	1	2	2
keemia	0	0	0	0	0	0	0	2	2
füüsika	0	0	0	0	0	0	0	2	2
ajalugu	0	0	0	0	1	2	2	2	2
inimeseõpetus	0	1	1	0	1	1	2	0	0
ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	1	0	1	1
muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
kunst	1,5	2	1	1	1	1	1	1	1
tööõpetus	1,5	1	2	0	0	0	0	0	0
tehnoloogiaõpetus, käsitöö, kodundus	0	0	0	2	2	1	2	2	1
kehaline kasvatus	3	3	2	3	3	2	2	2	2
Kokku	18	20	24	22	25	29	29	32	32
Lubatud nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32
<i>Valikõppeained</i>	2	3	1	3	3	1	1	0	0
Eesti kõnekeel	0	1	1	1	1	0	0	0	0
Ettevõtlusõpetus	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Vene keel ja kultuur	2	2	0	2	2	0	0	0	0
Karjääriõpetus	0	0	0	0	0	0	1	0	0

2026/27. õppeaasta tunnijaotusplaan põhikooli riikliku õppekava alusel õpetatavatele klassidele

Õppeaine	I kooliaste			II kooliaste			III kooliaste		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
vene keel	0	0	0	0	0	0	1	1	1
kirjandus	0	0	0	0	2	2	2	2	2
eesti keel teise keelena	6	6	7	5	5	5	5	5	5
A-võõrkeel	0	1	2	3	3	3	3	3	3
matemaatika	3	3	4	4	4	5	4	4	5
loodusõpetus	1	1	1	2	2	3	2	0	0
geograafia	0	0	0	0	0	0	1	2	2
bioloogia	0	0	0	0	0	0	1	2	2
keemia	0	0	0	0	0	0	0	2	2
füüsika	0	0	0	0	0	0	0	2	2
ajalugu	0	0	0	0	1	2	2	2	2
inimeseõpetus	0	1	1	0	1	1	2	0	0
ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	1	0	1	1
muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
kunst	1,5	2	1	1	1	1	1	1	1
tööõpetus	1,5	1	2	0	0	0	0	0	0

tehnoloogiaõpetus, käsitöö, kodundus	0	0	0	2	2	1	2	2	1
kehaline kasvatus	3	3	2	3	3	2	2	2	2
Kokku	18	20	22	22	25	27	29	32	32
Lubatud nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32
Valikõppeained	2	3	3	3	3	3	1	0	0
Eesti kõnekeel	0	1	1	1	1	0	0	0	0
Ettevõtlusõpetus	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Vene keel ja kultuur	2	2	2	2	2	2	0	0	0
Karjääriõpetus	0	0	0	0	0	0	1	0	0

2027/28. õppeaasta tunnijaotusplaani põhikooli riikliku õppekava alusel õpetatavatele klassidele

Õppeaine	I kooliaste			II kooliaste			III kooliaste		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
vene keel	0	0	0	0	0	0	0	1	1
kirjandus	0	0	0	0	2	2	2	2	2
eesti keel teise keelena	6	6	7	5	5	5	5	5	5
A-võõrkeel	0	1	2	3	3	3	3	3	3
matemaatika	3	3	4	4	4	5	4	4	5
loodusõpetus	1	1	1	2	2	3	2	0	0
geograafia	0	0	0	0	0	0	1	2	2
bioloogia	0	0	0	0	0	0	1	2	2
keemia	0	0	0	0	0	0	0	2	2
füüsika	0	0	0	0	0	0	0	2	2
ajalugu	0	0	0	0	1	2	2	2	2
inimeseõpetus	0	1	1	0	1	1	1	0	0
ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	1	0	1	1
muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
kunst	1,5	2	1	1	1	1	1	1	1
tööõpetus	1,5	1	2	0	0	0	0	0	0
tehnoloogiaõpetus, käsitöö, kodundus	0	0	0	2	2	1	2	2	1
kehaline kasvatus	3	3	2	3	3	2	2	2	2
Kokku	18	20	22	22	25	27	27	32	32
Lubatud nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32
Valikõppeained	2	3	3	3	3	3	3	0	0
Eesti kõnekeel	0	1	1	1	1	0	0	0	0
Ettevõtlusõpetus	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Vene keel ja kultuur	2	2	2	2	2	2	2	0	0
Karjääriõpetus	0	0	0	0	0	0	1	0	0

2028/29. õppeaasta tunnijaotusplaan põhikooli riikliku õppekava alusel õpetatavatele klassidele

Õppeaine	I kooliaste			II kooliaste			III kooliaste		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
vene keel	0	0	0	0	0	0	0	0	1
kirjandus	0	0	0	0	2	2	2	2	2
eesti keel teise keelena	6	6	7	5	5	5	5	5	5
A-võõrkeel	0	1	2	3	3	3	3	3	3
matemaatika	3	3	4	4	4	5	4	4	5
loodusõpetus	1	1	1	2	2	3	2	0	0
geograafia	0	0	0	0	0	0	1	2	2
bioloogia	0	0	0	0	0	0	1	2	2
keemia	0	0	0	0	0	0	0	2	2
füüsika	0	0	0	0	0	0	0	2	2
ajalugu	0	0	0	0	1	2	2	2	2
inimeseõpetus	0	1	1	0	1	1	1	1	0
ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	1	0	0	1
muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
kunst	1,5	2	1	1	1	1	1	1	1
tööõpetus	1,5	1	2	0	0	0	0	0	0
tehnoloogiaõpetus, käsitöö, kodundus	0	0	0	2	2	1	2	2	1
kehaline kasvatus	3	3	2	3	3	2	2	2	2
Kokku	18	20	22	22	25	27	27	31	32
Lubatud nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32
Valikõppeained	2	3	3	3	3	3	3	1	0
Eesti kõnekeel	0	1	1	1	1	0	0	0	0
Ettevõtlusõpetus	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Vene keel ja kultuur	2	2	2	2	2	2*	2	2	0
Karjääriõpetus	0	0	0	0	0	0	1	0	0

* Kool korraldab lihtsustatud õppetaselel õppivatele õpilastele ühe õppetunni ulatuses nädalas valikainena keele- ja kultuuriõpet, kui selleks on kooli direktorile kirjaliku taotluse esitanud vähemalt kümne sama emakeelega õpilase vanemad (eestkostjad). Lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõikest 2 võib keele- ja kultuuriõppe korraldamiseks vaba tunnimahu puudumisel õpilase suurimat nädala õppekoormust suurendada ühe tunni võrra.

2029/30. tunnijaotusplaan põhikooli riikliku õppekava alusel õpetatavatele eesti õppekeele klassidele

Õppeaine	I kooliaste			II kooliaste			III kooliaste		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
kirjandus	0	0	0	0	2	2	2	2	2
eesti keel teise keelena	6	6	7	5	5	5	5	5	5
A-võõrkeel	0	1	2	3	3	3	3	3	3
matemaatika	3	3	4	4	4	5	4	4	5
loodusõpetus	1	1	1	2	2	3	2	0	0
geograafia	0	0	0	0	0	0	1	2	2
bioloogia	0	0	0	0	0	0	1	2	2
keemia	0	0	0	0	0	0	0	2	2
füüsika	0	0	0	0	0	0	0	2	2
ajalugu	0	0	0	0	1	2	2	2	2
inimeseõpetus	0	1	1	0	1	1	1	1	0
ühiskonnaõpetus	0	0	0	0	0	1	0	0	2
muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
kunst	1,5	2	1	1	1	1	1	1	1
tööõpetus	1,5	1	2	0	0	0	0	0	0
tehnoloogiaõpetus, käsitöö, kodundus	0	0	0	2	2	1	2	2	1
kehaline kasvatus	3	3	2	3	3	2	2	2	2
Kokku	18	20	22	25	25	27	27	31	32
Lubatud nädalakooormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32
Valikõppeained	2	3	3	3	3	3	3	1	0
Eesti kõnekeel	0	1	1	1	1	0	0	0	0
Ettevõtlusõpetus	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Vene keel ja kultuur	2	2	2	2	2	2	2	2	0
Karjääriõpetus	0	0	0	0	0	0	1	0	0

* Kool korraldab lihtsustatud õppetasel õppivatele õpilastele ühe õppetunni ulatuses nädalas valikainena keele- ja kultuuriõpet, kui selleks on kooli direktorile kirjaliku taotluse esitanud vähemalt kümne sama emakeelega õpilase vanemad (eestkostjad). Lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõikest 2 võib keele- ja kultuuriõppe korraldamiseks vaba tunnimahu puudumisel õpilase suurimat nädala õppekoormust suurendada ühe tunni võrra.

Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine

Narva Paju Kooli hoolekogu 23.01.2024 otsuse nr 5 ja Narva linna volikogu 22.02.2024 otsuse nr 7 alusel kehtestati, et õpe muus keeles toimub kuni 2029. aastani järgmiselt: 2025/2026. õppeaastal põhikooli 3. ja 6.–9. klassis; 2026/2027. õppeaastal põhikooli 7.–9.

klassis; 2027/2028. õppeaastal põhikooli 8.–9. klassis; 2028/2029. õppeaastal põhikooli 9. klassis.

Lisaks 1., 2., 4. ja 5. klassidele toimub õppetöö 3. ning 6.–9. klassis eesti keeles tööõpetuse ainetes.

Lihtsustatud õppe tunniarvustuslaan statsionaarses õppes

Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtet. Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas, üldõpetuslik õpe, mille puhul keskendutakse teatudteemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.

Õppeained jagunevad kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks. Valikõppeainetele ja valitudtööõpetuse suunale koostab kool ainekavad.

Tunniarvustuslaan lihtsustatud õppekava alusel õpetatavatele klassidele

Õppeained Klass	Õppetundide arv nädalas eesti õppekeelega õpilasele								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Eesti keel teise keelena	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel	0	0	0	0	2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu	0	0	0	0	0	1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kokku	20	23	23	23	26	28	28	30	30
Nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32
<i>Valikõppeained*</i>	-	-	2	2	2	2	2	2	2
Vene keel ja kultuur	-	-	1	1	1	1	1	1	1
Eesti kõnekeel			1	1	1	1	1	1	1

Õppeained Klass	Õppetundide arv nädalas eesti keelest erineva õppekeelega õpilasele								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vene keel	6	8	7	7	7	6	6	6	6
Eesti keel teise keelena	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu	0	0	0	0	0	1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1

Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kokku	20	23	24	24	26	28	28	30	30
Nädalakoorumus	20	23	25	25	28	30	30	32	32
Valikõppeained*	-	-	1	1	2	2	2	2	2
Eesti kõnekeel	-	-	1	1	2	2	2	2	2

* Kool korraldab lihtsustatud õppetasetel õppivatele õpilastele ühe õppetunni ulatuses nädalas valikainena keele- ja kultuuriõpet, kui selleks on kooli direktorile kirjaliku taotluse esitanud vähemalt kümne sama emakeelega õpilase vanemad (eestkostjad). Lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõikest 2 võib keele- ja kultuuriõppe korraldamiseks vaba tunnimahu puudumisel õpilase suurimat nädala õppekoormust suurendada ühe tunni võrra.

Lihtsustatud õppel olevale õpilasele, kes õpib tavaklassis, kehtestatakse erisused tunnijaotusplaanis individuaalse õppekavaga.

Toimetulekuõppe tunnijaotusplaan

Õppetöö toimetulekuõppes toimub 2025/26. õppeaastal peamiselt vene keeles, kasutame õppegevuses suurimas võimalikus mahus eesti keelt.

Toimetulekuõppel olevatele õpilastele koostatakse individuaalne õppekava, mille aluseks on arengutasemetes kirjeldatud tegevused ning teemad. Toimetulekuõppel olev õpilane liigub igal õppeaastal järgmisesse klassi, kuid õppesisu ja taotletavad pädevused valitakse vastavalt õpilase individuaalsele arengutasemele.

Toimetulekuõppe õpilaste nominaalne õppeaeg põhikoolis on 11 aastat. 10. ja 11. õppeaastal koostatakse õpilasele kohustuslike ja valikainete kohta individuaalne õppekava kuni 32 nädalatunni ulatuses.

I arengutasemel jaguneb õpetus tegevusvaldkondadeks, järgmistel tasemetel õppeaineteks, mis realiseeritakse üldõpetuse põhimõttel. Õpet traditsioonilise ainetunnina ei korraldata, vaid keskendutakse ainekavades märgitud tegevustele ja teemadele. Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna.

Õppeained jagunevad kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks. Valikõppeainete ja valitud tööõppe suunale koostab õpetaja ainekavad.

Tunnijaotusplaan on järgmine:

Klassid Õppeained	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Elu- ja toimetulekuõpe	4	5	5	5	7	7	7	7	7	7	7
Vene keel	4	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Matemaatika	2	3	4	4	5	5	5	5	5	5	5

Kunst ja käeline tegevus	5	5	5	5	5	2	2	2	2	2	2
Muusikaõpetus	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Tööõpe *						5	5	7	7	7	7
Kehaline kasvatus	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Rütmika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32	32	32
Nädala koormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32	32	32

Igale toimetulekuõppe õpilasele koostatakse igal aastal IÕK, seega on õpe konkreetse õpilase võimetest ja arengutasemest lähtuv ning omakorda võib õpilane olla erinevates ainetes erineval arengutasemel. Sealjuures võib õpilane olla ühe aine siseselt erinevate oskuste lõikes erineval tasemel.

Hooldusõppe tunnijaotusplaan

Õppetegevus hooldusõppes toimub 2025/26. õppeaastal peamiselt vene keeles, kasutame õppetegevuses suurimas võimalikus mahus eesti keelt.

Õpetus jaguneb tegevusvaldkondadeks, mis realiseeritakse praktiliste tegevuste käigus. Hooldusõppe puhul lähtutakse iga õpilase arengutasemest ja õppekavas fikseeritud tegevusvaldkondadest kolmel tasandil. Õppe- ja arendustegevus planeeritakse tegevusvaldkonniti. Kogu õpe võib toimuda üleminekuga ühelt arengutasemelt teisele või ainult ühe arengutaseme piires.

Õppetööd rühmas viivad läbi õpetaja (eripedagoog) ja abiõpetaja(d).

Hooldusõppes on nädalakoormus kõigil kolmel arengu tasandil maksimaalselt 20 tundi.

Hooldusõppe õpilastel nominaalne õppeaeg põhikoolis on 12 aastat. 10., 11. ja 12. õppeaastal koostatakse õpilasele individuaalne õppekava kuni 20 nädalatunni ulatuses.

Täiendavate õppeaastate kohustuslike ja valikainete kohta koostatakse jätkuvalt õpilasele individuaalne õppekava.

Hooldusõppe puhul lähtutakse iga õpilase arengutasemest ja õppekavas fikseeritud tegevusvaldkondadest kolmel tasandil. Õppe- ja arendustegevus planeeritakse tegevusvaldkonniti. Kogu õpe võib toimuda üleminekuga ühelt arengutasemelt teisele või ainult ühe arengutaseme piires.

Tunnijaotusplaan on järgmine:

	Õppetundide arv nädalas		
Tegevusvaldkonnad	I arengutase	II arengutase	III arengutase
Motoorika	5	5	5
Kommunikatsioon	5	5	5

Sotsiaalsed oskused / Eneseteenindamine	5	5	5
Kognitiivsed oskused	5	5	5
Kohustuslik koormus	20	20	20

Ülekoolilised ja traditsioonilised üritused ja traditsioonid Tegevuste kavandamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- 1) väärtustatakse Kooli ajalugu ja traditsioone;
- 2) toetatakse kooli arengukava ja õppekava eesmärkide saavutamist, sh pööratakse erilist tähelepanuläbivate teemade käsitlemisele;
- 3) tegevuste eesmärgid lähtuvad üldpädevustest;
- 4) tegevusi kavandatakse erinevates ainevaldkondades ning need on suunatud erinevatele sihtgruppidele;
- 5) tegevustesse kaasatakse laiaulatuslikult õpilasi ja Kooli töötajaid. Võimalusel kaasatakse kalapsevanemaid ja koostööpartnereid.

Kõik tegevused kajastatakse kooli üldtööplaanis.

4. peatükk

Loovtöö korraldamise põhimõtted

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. Loovtöö vormid võivad olla näiteks uurimus, etendus (näidend, pantomiim, dramatiseering, kirjanduslik eneseväljendus, tantsuetendus jne); kunstilooming (joonistus, koomiks, maal, graafika, skulptuur, keraamika, fotomontaaž, videofilm, animatsioon, disainitöö, käsitööese, tegevuskunsti esitus, moekollektsioon jne), helilooming, kooli, klassi või muu sündmuse organiseerimine ja läbiviimine, ajalehe koostamine, spordiprojekt, keskkonnaprojekt, arvutiprogramm, veebileht, õppematerjali koostamine vm. Loovtöö juhendamine võib toimuda individuaalselt või ka rühmas. Loovtöö esitlemine toimub maikuus. Loovtöökoostamine:

- 1) aitab arendada loomingulist algatusvõimet;
- 2) arendab koostöö- ja iseseisva töö oskust;
- 3) toetab esinemis- ja eneseväljendamisoskust;
- 4) lisab õpimotivatsiooni ja kriitilise mõtlemise oskust;
- 5) õpetab nõuetekohast vormistamise oskust;
- 6) õpetab koguma ja analüüsima teemakohast kirjandust ja algallikaid.

4.1 Loovtöö koostamise etapid

4.1.1 Teema valik

Töö teemad pakuvad välja aineõpetajad või õpilane. Õpilane valib teema erinevate õppeainete ja valdkondade ning loovtöö liikide vahel, lähtudes oma võimetest, kogemustest ja huvidest ning järgides juhendaja soovitusi. Oluline on töö ajakohasus. Silmas tuleb pidada nii töö koostamise eesmärki kui ka töö koostamiseks kasutada olevat aega. Loovtöö koostamise minimaalne ajaline maht õpilase jaoks on 15 tundi, mis sisaldab nii juhendajaga kohtumisele kulunud tunde kui ka iseseisvat tööd. Õpilane valib teema oktoobris ning esitab valiku

juhendaja nõusolekuga klassijuhtajale.

4.1.2 Loovtöö osad ja vormistamine

Loovtöö struktuur ja osad sõltuvad loovtöö liigist (õpilasuurimus, kunsti-, projektitöö või muusikateos). Õpilasuurimus on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile ning uurimistööle ei lisata eraldi juurde kirjaliku osa tööprotsessi kohta. Kunsti- ja projektitöö ning muusikateose puhul koostab õpilane ka kirjaliku osa. Kirjalik osa peab sisaldama töö eesmärki. Samuti tuleb anda ülevaade töö etappidest ning hinnang oma tööle.

4.1.3 Loovtöö esitlemine

Loovtööde esitlemine toimub üks kord õppeaastas kooli vastavalt kooli aasta tööplaanile. Esitus toimub vähemalt 3-liikmelise komisjoni ja õpilaste ees (komisjoni koosseisu määrab kooli juhtkond). Juhendaja otsustab töö lubamise esitlemisele. Loovtöö esitlemine seisneb õpilase lühiettekandes ja küsimustele vastamises. Esitus peab olema arusaadav ja tooma välja peamise. Tähtis on esinemisoskus (soovitavalt peast) kui ka kompetentsus küsimustele vastamisel. Soovitav on kasutada näitlikku abimaterjali (nt stendiettekanne, multimeedia, audiovisuaalsed materjalid jm). Ettekande pikkus on 5 kuni 7 min. Küsimustele vastatakse ettekande lõpus. Kui töö on valminud rühmatööna, siis osalevad esitusel kõik rühma liikmed.

Loovtöö koostamise juhend on avalikustatud kooli veebilehel.

Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö III kooliastmes. Toimetulekuõppe õpilane teeb loovtöö 8., 9. või 10. õppeaastal. Loovtöö koostamine on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab võimete piires iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. Loovtöö teema valib õpilane koos juhendajaga/õpetajaga enda huvidest, oskustest ning võimetest lähtuvalt.

Kui kooli õppenõukogu otsustab, et õpilane ei ole loovtöö koostamiseks võimeline, peab õpilase individuaalses õppekavas loovtöö koostamise asendama mõne muu jõukohase õppeülesandega, mis taotleb üldjoontes samu õpieesmärke. Individuaalses õppekavas tuuakse välja loovtöö asendamise korraldus ning õppeülesanne, mida õpilane loovtöö asemel sooritab.

Loovtöö koostamine ei ole lihtsustatud õppe või toimetulekuõppe õpilaste puhul põhikooli lõpetamise tingimuseks. Juhul kui õpilane loovtöö koostab, kantakse loovtöö teema põhikooli lõputunnistuse hinnetelehele. Loovtööd hinnatakse mitmeeristavalt (arvestatud/ mittearvestatud) ning selle tegemine ei ole põhikooli lõpetamise tingimuseks. Hooldusõppe õpilased loovtööd ei tee.

5. peatükk

Narva Paju Kooli karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

Karjääriõppe eesmärk on toetada õpilaste eneseteadlikkust, õppimisoskust ja suutlikkust teha oma võimetele vastavaid haridus- ja karjäärivalikuid. Erivajadustega õpilaste puhul on eesmärk aidata neil mõista oma tugevusi, enesearenguvajadusi ning leida sobivaid õppimise ja töötamise viise, mis tagavad nende iseseisvuse ja ühiskonnaelus osalemise.

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse, vajaduspõhise korralduse. Süsteemne karjääriteenuste ja eelkõige karjääriõppe loomine õppeainete ning tunni- ja kooliväliste tegevustega toetab õpilaste üldpädevuste arengut asjakohaste õpitulemuste, õppevormide ja -sisu kaudu.

5.1 Põhikooli riikliku õppekava alusel ja lihtsustatud õppel õppijate karjääriõpe

Koolis toimub karjääriõpe läbiva teema "Elukestva õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemise kaudu õpetajate poolt. Läbiva teema "Elukestva õpe ja karjääri planeerimine" sisu ja eesmärged arvestatakse kooli õpikeskonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi ainetevahelisi, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Tunnivälise käigus saavad õpilased projekti- ja kutsepäevade, õppekäikude jms raames toetust karjääriotsuste ja eneseteostuse planeerimiseks. Karjääriinfot edastavad õpilastele karjäärinõustaja ja huvijuht.

Õppe- ja kasvatustegevuse käigus õpilased:

- 1) teadvustavad oma huvid, võimed ja oskused;
- 2) kujundavad adekvaatse enesehinnangu;
- 3) arendavad oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- 4) suunatakse mõistlike ja isiksuse eripära arvestavate karjääriplaanide valikute suunas;

Karjääriteenuse läbiviimiseks rakendatakse:

- 1) läbivat teemat „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“;
- 2) ainetunde ja ainetevahelist loomingu ainetundides;
- 3) valdkonnaüleseid ülekoolilisi projekte ja ühisüritusi;
- 4) õppekäike, ekskursioone, õuesõppetunde;
- 5) õppemeetodeid: praktilised tegevused, gruppitööd, loengud jm.

Alates 7. klassist:

- 6) tutvustatakse valikainet "Karjääriõpetus",
- 7) kutseõppeasutuste ühiskülastused,
- 1) õpilaste individuaalsed kutsenõustamised ja vestlused psühholoogiga,
- 2) lastevanemate nõustamised (arenguestlus ja klassikoosolekud kutsenõustamise suunitlusega),
- 3) koostöö Töötukassaga.

Praktilisi teadmisi saavad õpilased õppereisidel, sh lahtiste uste päevad Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuses, Ida-Virumaa ettevõtete külastamine ja tootmisprotsessiga tutvumine (projektitegevused, töövarjutamine jne), erinevate ettevõtete spetsialistide kutsumine kooli ja vestluste läbiviimine õpilastega jms.

5.2 Lihtsustatud õppekava toimetuleku ja hooldusõppe õpilaste karjäärikujundamise korraldus

Vastavalt Kooli väärtuste ja eesmärkidega toetab kool õpilase huvide, võimete, oskuste kujunemist õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel.

Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” on lõimitud teiste õppeainetega, ainetundides vastavalt tunni teemale ja eesmärkidele võib toimuda muuhulgas ka karjääriinfo edastamine aineõpetajate poolt, klassijuhatajatunnis ja lastevanemate koosolekul korraldab klassijuhataja karjäärinõustamist ja karjääriinfo edastamist nii lastele kui ka nende vanematele.

Kool vahendab lapsevanemale ja õpilasele infot edasiõppimisvõimaluste kohta (infovoldikud, õppepäevad jms).

III kooliastmes viiakse läbi kutseõppe-, ametipäevi, ja karjäärinõustamist (sh arenguvestlustel), õpilastele ja vanematele.

Õppe eesmärk on pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe jätkamiseks, minekuks toetatud tööle või tööturule. Nimetatud õppeaja üldpädevused kattuvad üldreeglina 9. klassi lõpetaja üldpädevustega. Põhikooli lõpetanud lihtsustatud õppe ja toimetulekuõppe õpilastele, kes tulenevalt hariduslikust erivajadusest vajab täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks ja sotsiaalse toimetuleku parandamiseks, võimaldab kool lisaõpet.

Põhikoolis toimuv lisaõpe kestab ühe õppeaasta. Lisaõppes osalevale õpilasele võimaldatakse juhendatud õpet 1120 õppetunni ulatuses. Juhendatud õpe koosneb täiendavast üldhariduslikust õppes, karjääriõppes, -infost ja -nõustamisest ning sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste arendamisest. Lisaõppe läbinud õpilane saab jätkata tasemeõppes või ettevalmistavas õppes.

6. peatükk

Hindamise korraldus, õpilase edasijõudmine ja kooli lõpetamine

Hindamisjuhendi eesmärk on sätestada Kooli õpilase teadmiste, oskuste ja hoiakute, üldpädevuste ja käitumise hindamise alused, hindamise korraldus, õpilase ja tema vanema või eestkostja (edaspidi vanem) hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord, õpilase täiendavale õppetööle jätmise, klassikursust kordama jätmise, järgmisse klassi üleviimise ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamise tingimused.

Hindamise alused

- 1) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
- 2) I, II ja III kooliastmes (välja arvatud 1. klass) kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kõikides õppeainetes numbrilist, ehk eristavat hindamist. Kokkuvõttev tagasiside antakse kolm korda õppeaastas trimestrite lõpus.
- 3) Õpilastel, kellele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.
- 4) Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava ning § 6 Narva Paju kooli kodukorra nõuetest, mis sätestab nõuded õpilase käitumisele ja hoolsusele koolis.

Hindamise eesmärk

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Hindamisest teavitamine

- 1) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamiskord on esitatud kooli kodukorras.
- 2) Kooli hindamise korraldus on kättesaadav lapsevanemale, õpilase seaduslikule esindajale, õpilasele ja õpetajale kooli koduleheküljel ning seda tutvustatakse lastevanemate koosolekul.
- 3) Õppeainete teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele klassiõpetajad ja aineõpetajad.
- 4) Kokkuvõtvad hinded ja hinnangud tehakse lapsevanemale teatavaks klassitunnistuse ja e-kooli kaudu.
- 5) Õppeperioodi jooksul saadud hinded kannab aineõpetaja e-kooli õpilasele hiljemalt hinde teavitamise päeva õhtuks.
- 6) *Kool paneb 9. klassi õpilasele aastahinded Eesti hariduse infosüsteemis välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.*

6.1 Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus riikliku õppekava alusel õppijatele ja lihtsustatud õppekava alusel lihtsustatud õppe õpilastele

Koolis kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist.

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasise õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta. Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

Kokkuvõtva hindamise all mõistetakse eristavat ja mitteeristavat hindamist. Õpilase järgmiseklassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

Eristavat hindamist rakendatakse õpitulemuste hindamiseks kõikides õppeainetes. Mitteeristavat hindamist rakendatakse loovtöö hindamisel.

Eristav hindamine on kokkuvõtva hindamise viis, mille puhul määratakse õpitulemuste saavutatuse tase numbrilise hindena. Hindamise skaalas on kolm positiivset hinnet: „väga hea“, „hea“ ja „rahuldav“ ja kaks negatiivset: „puudulik“ ja „nõrk“.

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas või individuaalses õppekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Õppeteema lõppedes õpilase ainealaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatavaid õpiülesandeid nimetatakse olulisteks õpiülesanneteks (nende hulka võivad kuuluda kontrolltööd, suulised ülesanded jm).

Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega viiepallisüsteemis.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hinnatakse kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindegga „nõrk“.

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegga „puudulik“, „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

Trimestri alguses teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeaines oodatavad õpitulemused ning planeeritud olulised õpiülesanded (samuti nende täitmise aja ja vormi), mille täitmine on õpilastele kohustuslik.

Oodatavate õpitulemuste saavutatust kontrollivate oluliste õpiülesannete aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega (aineõpetaja täidab e-päevikus oleva kontrolltööde graafiku).

Päevas võib õpilastele planeerida ühe kontrolltöö, nädalas mitte rohkem kui kolm kontrolltööd. Kirjalikud tööd tagastab õpetaja hinnatult vähemalt 5 õppepäeva, suuremahuliste tööde puhul 10 õppepäeva jooksul pärast töö tegemist.

Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, tehakse vajadusel sellekohane märges õpilase tööle. Loovainetes ja kehalises kasvatuses on juhtumil, kui õpilane osaleb regulaarselt huvikoolide või spordiklubide tegevuses mahus, mis ületab õppekavas kehtestatud vastavate õppetundide mahtu, direktoril õigus õpilane lapsevanema ja/või huvikooli või spordiklubi avalduse alusel vastavates õppeainetes õppetööst vabastada.

Kokkuvõtva hindamise põhimõtted

- 1) I, II ja III kooliastmes (välja arvatud 1. klass) saavad õpilased iga trimestri lõpus tunnistuse hinnetega elektrooniliselt, soovi korral õpilase vanema kirjaliku avalduse alusel saab õpilane sama tunnistuse paber kandjal. Õppeaasta lõpus saavad kõik õpilased tunnistuse hinnetega paber kandjal;

- 2) perioodi hinne pannakse välja I, II, III trimestri lõpul antud perioodi jooksul vähemalt kolme õpiülesande eest saadud hinde alusel;
- 3) I, II ja III trimestrihinded on aluseks aastahinde panemisel;
- 4) õppeainete kokkuvõtvad trimestrite ja aastahinded kantakse e-kooli ja/või klassitunnistusele;
- 5) aastahinded kantakse ka õpilasraamatusse.

Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

- 1) Õpilasel, kes sooritas õpiülesande hindele „1“ ja „2“ on õigus ja kohustus õpiülesanne järele vastata.
- 2) Koolist puudunud õpilane täidab ainekavas planeeritud olulise õpiülesande õpetaja järelevastamise ajal või eraldi õpetajaga kokkulepitud ajal. Järelevastamisel või järeltöö sooritamisel saadud hinne kantakse e-kooli.
- 3) Kui õpilane vajab olulise õpiülesande täitmiseks lisajuhendamist, võimaldab õpetaja seda oma konsultatsioonijal.
- 4) Järelevastamise ja konsultatsiooniajad on määratud õpetaja poolt ja kajastuvad kooli kodulehel.
- 5) Kui õpilane puudus ega tule õpetajaga kokku lepitud ajal ilma mõjuva põhjuseta olulist õpiülesannet järele vastama, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegas „nõrk“.
- 6) Õpilasel on õpiülesande järele vastamiseks aega 10 õppepäeva hinde väljapanemise/teavitamise kuupäevast (kui vastastikusel kokkuleppel õpetajaga ei ole sätestatud teisiti), kuid mitte trimestriviimasel nädalal. Järelevastamise hinne kantakse klassipäevikusse e-koolis. Järeltööd on võimalus teha üks kord.
- 7) Hinded „3“ ja „4“ saab parandada õpetaja järelevastamise ajal või eraldi õpetajaga kokkulepitud ajal.

Hinde ja hinnangu vaidlustamise kord

- 1) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümnetööpäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
- 2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

Kokkuvõttev hindamine

- 1) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestri jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“.
- 2) Õpilasele, kelle perioodihinne on „puudulik“, „nõrk“, või on jäetud hinne välja panemata, koostab aineõpetaja selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt õpiabirühm, tugispetsialisti teenus jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- 3) Aastahinde väljapanemise aluseks on trimestri jooksvate hinnete keskmine:
 - a) Hinne „5“ vahemik 4,7-5,0.
 - b) Hinne „4“ vahemik 3,6-4,6.
 - c) Hinne „3“ vahemik 2,6-3,5.
 - d) Hinne „2“ vahemik 1,5-2,5.
 - e) Hinne „1“ vahemik 0-1,4.

Trimestri hinde väljapanemisel võib õpetaja võtta arvesse õpilase individuaalset arengut ja saavutatud õpitulemusi hinnates neid kuni 0,2 täiendava hindepunktiga. Vastav teave täiendava hindepunkti lisamise kohta kajastab õpetaja trimestri hinde kommentaaris.

Kasutatav hinnangute ja hinnete süsteem

Koolis hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi viiepallisüsteemis.

Hinde „5“ (väga hea) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on täiel määral kooli õppekavas toodud õpitulemuste kõrgtaseme nõuetele vastav. Punktiarvestuse kasutamisel õpitulemuse hindamisel, hinnatakse tulemust hindegaga „5“, kui õpilane on saanud 90-100% võimalikust punktide arvust.

Hinde „4“ (hea) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on kooli õppekavas toodud õpitulemuste kesktaseme nõuetele vastav. Punktiarvestuses on õpilane saanud 75-89% võimalikust punktide arvust.

Hinde „3“ (rahuldav) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), praktiline tegevus või selle tulemus on kooli õppekavas toodud õpitulemuste algtaseme nõuetele vastav. Punktiarvestuses on õpilane saanud 50-74% võimalikust punktide arvust.

Hinde „2“ (puudulik) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus vastab osaliselt kooli õppekavas toodud õpitulemuste algtaseme nõuetele, kuid esineb olulisi puudusi ja vigu. Punktiarvestuse kasutamisel õpitulemuse hindamisel, hinnatakse tulemust hindegaga „2“, kui õpilane on saanud 20-49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

Hinde „1“ (nõrk) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus ei vasta õppekavas toodud õpitulemuste nõuetele. Punktiarvestuses on õpilane saanud 0-19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

6.2 Hindamise erisused lihtsustatud õppekava toimetuleku- ja hooldusõppes

Teadmiste ja oskuste hindamine toimetulekuõppes

- 6) Õppimise potentsiaalne edukus sõltub toimetulekuõppes õppiva õpilase intellektipuudesügavusest ja lokaalsete anatoomiliste kahjustuste esinemisest, reaalse edukus aga tema individuaalseid iseärasusi arvestavast õpikeskkonnast. Õpilasel peab olema võimalus saada jõukohases töös võimetekohase osalemise ning töö tulemuse kohta konkreetne positiivne hinnang.
- 7) Hindamine toimetulekuõppes toimub õpilasele koostatud individuaalse õppekava nõuete alusel. Õpicesmärkide saavutamise taset hinnatakse sõnaliste hinnangutega.
- 8) Õpilase arengut hinnatakse hinnangutega „tuleb toime“, „tuleb toime abiga“ ja „ei tule toime“:
- 9) Hinnangut „tuleb toime“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb hästi toime“, „tuleb rahuldavalt toime“ või muul viisil.
- 10) Hinnangut „tuleb toime abiga“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb toime sõnalise abiga“, „tuleb toime näidise või eeskju järgi“, „tuleb toime koostegEVuses“, „tuleb toime füüsilise abiga“ või muul viisil.
- 11) Hinnang „ei tule toime“ viitab vajadusele muuta individuaalset õppekava ning seda ei

kasutada kokkuvõtval hindamisel.

- 12) Õpetaja teeb lapse arengu kohta iga päev märkmeid, hinnates õpilase tulemusi lähtuvalt samalaadsete õpiülesannete keerukusest. Märkmete alusel korrigeeritakse vajaduse korral individuaalset õppekava.

Teadmiste ja oskuste hindamine hooldusõppes

- 1) Õppimise potentsiaalne edukus sõltub hooldusõppel oleva õpilase intellektipuude sügavusest ja lokaalsete anatoomiliste kahjustuste esinemisest, reaalne edukus on seotud tema individuaalseidiseärasusi arvestava õpikeskkonnaga. Õpilasel peab olema võimalus saada kohe konkreetne positiivne hinnang jõukohases tegevuses osalemise kohta.
- 2) Hinnang antakse iga õpilase tegevusele ja õpitulemustele lähtuvalt individuaalse õppekava nõuetest ning õpilase tööle, arvestades tema võimeid.
- 3) Õpilase arengut hinnatakse hinnangutega „tuleb toime“, „tuleb toime abiga“ ja „ei tule toime“.
- 4) Hinnangut „tuleb toime“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb hästi toime“, „tuleb rahuldavalt toime“ või muul viisil. Hinnangut „tuleb toime abiga“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb toime sõnalise abiga“, „tuleb toime näidise või eeskuju järgi“, „tuleb toime koostegEVuses“, „tuleb toime füüsilise abiga“ või muul viisil.
- 5) Hinnang „ei tule toime“ viitab vajadusele muuta individuaalset õppekava ning seda ei kasutata kokkuvõtval hindamisel.
- 6) Pedagoog eesmärgistab iga õpilase potentsiaalsesse arenguvalda kuuluvad ülesanded individuaalses õppekavas ja teeb lapse arengu kohta märkmeid. Vajaduse korral korrigeeritakse individuaalses õppekavas püstitatud ülesandeid õppeaasta jooksul.

Käitumise ja hoolsuse hindamine

Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ja väljaspool kooli. *Hindamisel arvestatakse õpilase võimet käituda lugupidavalt ja vastutustundlikult erinevates suhtlusolukordades, järgida kokkulepitud reegleid ning panustada positiivse ja turvalise õpikeskkonna kujundamisse. Oluline on nii õpilase järjepidev käitumismuster kui ka tema valmisolek oma käitumist vajadusel korrigeerida.*

Käitumise hindamisel pööratakse tähelepanu järgmistele aspektidele:

- *austus ja viisakus kaasõpilaste, õpetajate ning teiste kooli töötajate suhtes;*
- *koostöö- ja suhtlemisoskus, sh võime lahendada erimeelsusi rahumeelselt;*
- *reeglite ja kokkulepete täitmine, sealhulgas õigeaegne tundi tulemine ja töörahu hoidmine;*
- *kooli ja avaliku vara hoidmine ning ruumide heaperemehelik kasutamine;*
- *turvalise käitumise järgimine nii koolis kui ka väljaspool kooli;*
- *ausus ja vastutustunne, sealhulgas valmisolek võtta vastutus oma tegude eest;*
- *digikeskkonna eetiline kasutamine ja viisakas suhtlus veebis.*

Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase järjekindlus õppeülesannete täitmisel, kohusetundlikkus ja töökus.

I, II ja III kooliastme õpilastele kantakse käitumise ja hoolsuse hinded e-kooli ja klassitunnistusele I, II ja III trimestri lõpus.

Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja. Õpilane viiakse üle järgmisse klassi olenemata käitumise ja hoolsuse aastahindest. Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.

Käitumise hindamisel lähtutakse järgmistest kriteeriumitest:

- 1) hindegas „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt ning kellel ei esine põhjusega puudumisi;
- 2) hindegas „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid;
- 3) hindegas „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi ja/või põhjusetapuudumisi;
- 4) hindegas „mitterahuldav“ hinnatakse õpilasi, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

Hoolsuse hindamisel lähtutakse järgmistest kriteeriumitest:

- 1) hindegas „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni;
- 2) hindegas „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt;
- 3) hindegas „rahuldav“ saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt;
- 4) hindegas „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused ülesanded.

6.3 Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamise alused

Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamise eesmärk on toetada elukestva õppe põhimõtteid, pakkuda õpimotivatsiooni toetavaid valikuvõimalusi ning võimaldada sujuvat liikumist haridustasemete ja -liikide vahel.

Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamine toimub Põhikooli ja gümnaasiumiseaduse § 17, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 ja Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ § 2 alusel.

6.3.1 Komisjoni moodustamine ja vajalikud andmed

Läbitud õpingute arvestamiseks moodustatakse koolis vähemalt 3-liikmeline komisjon, kuhu kuuluvad juhtkonna esindaja(d) ja õppenõukogu liige/liikmed. Vajadusel moodustatakse komisjone ainevaldkondade kaupa.

Komisjon vajab arvestamise käsitlemiseks ja kaalumiseks järgmisi andmeid.

1. Õppekeel, milles õpingud läbiti (kui õpingud olid mitmes keeles – näidata iga õppekeele puhul mahtu).
2. Läbitud õpingute maht ja ajavahemik.
3. Saavutatud õpitulemus/õpiväljund toetudes huvikooli dokumentidele (nt tõendile, väljavõttele õppekavast) selgitusega, mis olid õppe eesmärgid, milliseid tegevusi õppe-eesmärkide saavutamiseks kasutati, kuidas huvikool tuvastas õppija arengu ja millised õpitulemused perioodi lõpuks õppija saavutas.

Arvestamiseks esitatavad dokumendid.

1. Õpilase või tema seadusliku esindaja kirjalik taotlus.
2. Huvikooli tõend või väljavõte läbitud õpingute õppekavast. Dokumendist peab olema välja loetav, mis oli õpingute keel, läbitud õpingute maht, saavutatud õpitulemus.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks vaatab komisjon 10 tööpäeva jooksul läbi direktorile laekunud taotlused ja teeb otsuse õpingute arvestamise kohta koolis õpetatava osana. Vajadusel kaasatakse arutelule õpetaja(d).

6.3.2 Arvestatavad õpingud

Üldjuhul arvestatakse juba läbitud õpinguid. Erandeid võib teha (näiteks sporditegevuse osas) üksnes tingimusel, et kool saab õpilase osalemise kinnituse jooksvalt. Sellisel juhul määrab komisjon teadmiste ja oskuste hindamise vormi ning sageduse, lähtudes konkreetse juhtumi eripärast ning tagamaks, et õpilane saavutab kooli või individuaalse õppekavaga ette nähtud õpitulemused. Arvestamine peab alati peegeldama õpilase tegelikku osalust ja saavutusi.

Arvestamisele kuuluvad ainult need tegevused ja õpingud, mis kattuvad kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemustega.

Kool arvestab lihtsustatud õppe ja toimetulekuõppe õpilase puhul seadusliku esindaja taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi. Hooldusõppe õpilasele ei kohaldu mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamine.

6.3.3 Hindamine

Hindamisel võib kool toetuda huvikooli antud hinnangule. Kool võib korraldada ka omapoolset teadmiste kontrolli (testid, praktilised ülesanded vms). Hinde väljapanemisel juhindub üldhariduskool oma õppekava püstitatud õpiväljundist ja õpitulemustest. Kool hindab huvikoolis läbitud õpingute õpitulemusi toetudes huvikooli dokumentidele (soovitavalt väljavõttele huvikooli õppekavast ja huvikooli hindade või hinnangule) järeldades, kas õpilane on saavutanud kooli või individuaalse õppekavaga ettenähtud õpitulemused.

6.3.4 Otsuse protokollimine ja edasine korraldus

Otsus peab olema protokollitud. Otsus arvestamisest peab sisaldama täpseid andmeid, mis nimelt kooli õppekavast ettenähtud õpitulemustest arvestatakse (koos täpse viitega õppekavale) ja hinnet.

Otsus arvestamisest, osalisest arvestamisest või arvestamisest loobumisest peab olema põhjendatud õppekeele ja õpitulemuse seisukohalt. Otsus peab sisaldama ka infot edasise õppetöö korralduse kohta (sh ajavahemikku), nt kui õpilane saab vabastuse tundidest, õpilasele pakutakse asendustegevust vms.

6.4 Riikliku õppekava alusel õppijatele ja lihtsustatud õppekava alusel lihtsustatud õppe õpilase järgmisesse klassi üleviimine, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine, põhikooli lõpetamine ning erisused õppeajas

Järgmisesse klassi üleviimine

Õpilased, kelle kooliaastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad“, viiakse järgmisse klassi üle peale õppetöö lõppu toimuva õppenõukogu otsuse alusel.

Toimetuleku- ja hooldusõppel olev õpilane viiakse igal õppeaastal üle järgmisesse klassi.

Täiendavale õppetööle jätmine

Kooli tegevused täiendava õppetöö korraldamisel.

1. Lapsevanem saab koolis isiklikult kätte õppenõukogu otsust täiendava õppetöö määramise kohta õppeaasta tulemuste järgi või, juhul, kui lapsevanem ei saa tulla kohale, otsust saadetakse kirjanaelukoha aadressi järgi.
2. Õppealajuhataja koostab täiendava õppetöö tunniplaani ning korraldab eraldi e-päevikute avamise.
3. Klassijuhataja teavitab õpilast ja tema lapsevanemat täiendava õppetöö tunniplaanist kirjalikult e- kooli kaudu ning kasutades neid kontaktandmeid, mida ta on koolile andnud (PGS § 11 lõike 1 punkti 2).

Õpetaja planeerib oma tööd täiendava õppetöö läbiviimisel arvestades:

- 1) õpilase erivajadustega;
- 2) kõige olulisemate aspektidega, millele tuleks keskenduda, et toetada õpilase arengut.

Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Hinne kantakse e-päevikusse.

Pärast täiendava õppetöö lõpetamist õpilase üleviimine järgmisse klassi või klassikursust kordama jätmine otsustatakse õppenõukogus hiljemalt 31. augustiks.

Klassikursuse kordama jätmine

- 1) Erandjuhul jäetakse õpilane klassikursust kordama, kui tal on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada

individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses on esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

- 2) Õppenõukogu põhjendatud otsusega jäetakse klassikursust kordama õpilane, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Põhikooli lõpetamine ning erisused õppeajas

- 1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kelle kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö on arvestatud ning kes on sooritanud vähemaltrahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- 2) *Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib eesti keelt teise keelena, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, mis on ühitatud eesti keele B1- või B2-keeleskustasemega või testide andmekogus läbiviidava eksami korral ühtsete ülesannetega üle kahe keeleskustaseme (B1/B2) lõpueksamiga.*
- 3) *Õpilane, kelle emakeel Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete alusel ei ole eesti keel ja kes on asunud hiljemalt 2023/2024. õppeaastal õppima eesti keele ainekava alusel, võib sooritada põhikooli lõpetamiseks eesti keele või eesti keele teise keelena eksami.*
- 4) *Kui õpilane sooritas B2-tasemega ühitatud eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, kuid ei sooritanud seda tasemetunnistuse väljastamiseks nõutava tulemusega, arvestatakse põhikooli lõpetamisel eesti keele B1-taseme eksami ühitatud ühtse põhikooli lõpueksami tulemust.*
- 5) *Õpilane, kellele on vastavalt keeleteadusele väljastatud eesti keele oskuse C1-taseme tunnistus, ei pea sooritama eesti keele teise keelena põhikooli lõpueksamit.*
- 6) *Ühtse põhikooli lõpueksami valikeksami võib õpilane sooritada erialase lõpueksami või kutseeksamina.*
- 7) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.
- 8) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.
- 9) Haridusliku erivajadusega õpilased sooritavad põhikooli lõpueksamid eritingimustel.
- 10) *Lihtsustatud õppel õppiv õpilane sooritab eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami, lähtudes PGSi § 30 lõike 2 alusel kehtestatud tingimustest ja korrast.*
- 11) *Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel lihtsustatud õppe õpilasele, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad” ning kes on sooritanud eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami.*
- 12) Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel toimetuleku- või

hooldusõppe õpilasele, kes on läbinud temale koostatud individuaalse õppekava. *Toimetulekuõppe õpilaste nominaalne õppeaeg põhikoolis on 11 aastat ning hooldusõppe õpilastel 12 aastat.*

- 13) *Lisaõpet võimaldatakse põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud või toimetulekuõppe alusel põhikooli lõpetanule ning põhikooli riikliku õppekava alusel põhikooli lõpetanule, kes tulenevalt hariduslikust erivajadusest vajab täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks ja sotsiaalse toimetuleku parandamiseks.*

7. peatükk

Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus

7.1 Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus

- 1) Koolikorraldust puudutavad dokumendid ja info on kättesaadav kooli kodulehel. Õppe kirjeldused, tunnijaotusplaanid, koolis pakutavate huviringide nimistu, aineõpetajatekonsultatsioonijad ja muu õppekorraldust ning tugiteenuseid puudutav info avaldatakse kooli kodulehel õppeaasta algul.
- 2) Kool suhtleb lapsevanematega eKooli keskkonnas, mille kaudu saavad õpilane ja vanem teavet õppesisu, koduste ülesannete, õppeedukuse, puudumiste, hilinemiste, käitumise ja hoolsuse kohta ning jooksvat informatsiooni.
- 3) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele ja temavanemale teatavaks trimestri algul.
- 4) Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.
- 5) Klassijuhataja eestvedamisel korraldatakse õpilaste ja vanemate teavitamine edasiõppimisvõimalustest ning tagatakse õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või nõustamine) kättesaadavus.
- 6) Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku statsionaarses õppes õppivate õpilaste vanemate koosoleku arvestusega, et kõigile vanematele antakse vähemalt üks kord aastas võimalus osaleda vanemate koosolekul. Statsionaarse õppe puhul on direktor vähemalt ühe neljandiku klassi õpilaste vanemate nõudmisel kohustatud kutsuma kokku selle klassi õpilaste vanemate koosoleku.
- 7) Igal õppeaastal viib klassijuhataja läbi õpilasega arenguvestluse. Arenguvestlusel osaleb ka lapsevanem.
- 8) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks põhikoolis selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused.
- 9) Klassijuhataja informeerib õpilase vanemaid individuaalse õppekava koostamise vajadusest või õpilase suhtes rakendatavatest mõjutamisvahenditest kas e-kooli kaudu, telefoni/ e-posti teel või isiklikul kohtumisel. Lapsevanem (seaduslik esindaja) kutsutakse kooli individuaalse õppekavaga tutvumiseks ja rakendamiseks nõusoleku andmiseks.

- 10) Õpilaste konsultatsioonid toimuvad vastavalt igal õppeaastal koostatud õpetajate konsultatsioonide ajakavale. Konsultatsioonide ajakava on leitav kooli kodulehelt. Klassijuhataja teavitab vanemaid konsultatsioonide ajakavast e-posti teel või e-koolis.
- 11) Nõustamiseks tuleb pöörduda vastavalt valdkonnale järgmiste spetsialistide poole:
- ainealane nõuandmine – aineõpetaja;
 - pedagoogiline- ja psühholoogiaalane nõustamine – HEV koordinaator, klassijuhataja, sotsiaalpedagoog, psühholoog, eripedagoog;
 - logopeediline nõustamine – eripedagoog, logopeed.
- 12) Täiendav võimalus konsulteerimiseks on pikapäeva rühmas, kuhu suunatakse õpilasi õpetajate soovitusel ja lastevanemate soovil. Pikapäeva rühma õpetaja aitab õpilastel täita raskusi valmistavaid koduseid ülesandeid, kontrollib koduste ülesannete täitmist, innustab õpilasi õppima, soodustab nende arenemist, tegeleb õpilaste vaba aja korraldamisega.
- 13) Klassijuhataja eestvedamisel korraldatakse õpilaste ja vanemate teavitamine edasiõppimisvõimalustest ning tagatakse õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või nõustamine) kättesaadavus ja süsteemse, vajaduspõhise korraldus.
- 14) Õpilase puudumiste, hilinemiste, käitumisprobleemide ja/või mitterahuldavate õpitulemuste korral on vajalik klassijuhataja poolt korraldada arutelu koos õpilase ja tema vanematega.

Lahenduste leidmiseks saab klassijuhataja pöörduda spetsialistide poole. Vajadusel kutsutakse kokku ümarlaud: klassijuhataja, laps, vanemad, tugispetsialistid ja õppealajuhataja.

Juhul kui klassijuhataja ei saa kontakti õpilase vanematega, siis pöördub ta kooli sotsiaalpedagoogi poole. Vastavalt olukorrale ja vajadusele võtab sotsiaalpedagoog kasutusele järgmised meetmed: teavitatakse lastekaitset, politseid, arsti jne.

Õppeaasta alguses ja jooksvalt kogu õppeaasta vältel teavitab kool õpilasi ja lapsevanemaid:

1) õppe ja kasvatus korraldusest;

- kooli päevakava
- tunniplaan
- vajalikud õppevahendid
- õppeperioodid ja vaheajad
- õppekäigud
- hindamise korraldus ja hinnetest teavitamine
- koolikohustuse täitmine ja kavandatavad meetmed
- õpiabi võimalused
- tugiteenuste võimalused
- kooli kodukord - õpilaste õigused ja kohustused
- lastevanemate õigused ja kohustused

2) õppetegevust toetavatest tegevusest;

- huviringide töö
- koolisisesed üritused
- koolivälised üritused
- osalemine projekti tegevustes
- edasiõppimisvõimaluste ja karjäärinõustamine

Teavitamine toimub läbi:

- õpilaspäeviku
- eKooli
- telefoni
- e-maili
- kooli kodulehe
- kirjalike teadete
- lastevanemate koosoleku (üld- ja klassi)
- klassikoosolekud õpilaste jaoks
- õpilaste infostendi
- isiklikud vestlused lapsevanema või õpilasega õpitulemuste alusel

Kogu õppeaasta vältel toimub koolis õpilaste ja lastevanemate nõustamine:

- õpilase arengu toetamiseks
- õpimotivatsiooni tõstmiseks
- kodus õppimiseks
- individuaalsete õpivajaduste väljaselgitamiseks
- diferentseeritud õppe korraldamiseks
- edasiõppimisvõimaluste ja karjääriteenuste korraldamises
- koolikohustuse täitmiseks

Nõustamine toimub ja viiakse läbi järgnevate võimaluste kaudu:

- arenguvestlus
- vestlus sotsiaalpedagoogi, psühholoogi, eripedagoogi ja logopeediga
- vestlus HEV-koordinaatoriga
- lastevanemate koosolek

8. peatükk

Õpilaste arengu toetamine, hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorraldusetoetamise põhimõtted

8.1 Õpilaste arengu toetamise põhimõtted

- 1) Tugispetsialistide teenus on õppeprotsessis õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi toetav logopeedi, eripedagoogi, koolipsühholoogi või sotsiaalpedagoogiteenus.
- 2) Õpetajad jälgivad kõikide õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete toetamiseks ja annete arendamiseks selgitatakse kooli tugispetsialistide abiga välja õpilase individuaalsus, õpiraskused vm, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse vajaduse korral diferentseeritud õpet. Vajadusel rakendatakse õpilaste arengu toetamiseks erinevaid tugimeetmeid ja -teenuseid: logopeedi, eripedagoogi, koolipsühholoogi või sotsiaalpedagoogi teenus. Teenuse rakendamine, selle maht ja kestus otsustatakse tugispetsialistide, klassi- ja aineõpetajate koostöös.
- 3) Üldise toe vajaduse selgitab välja ja sekkumisi rakendab kool. Üldist tuge vajavad õpilased, kellel on ilmnenud raskused koolikohustuse täitmisel või mahajäämus

õpitulemuste saavutamisel. Üldist tuge võib pakkuda ka ennetava meetmena.

- 4) Kool arvestab tugimeetmete rakendamisel koolivälise nõustamismeeskonna soovitustega.
- 5) Vajadusel soovitatakse täiendavaid uuringuid ning esitatakse uuringu läbiviijale senise juhtumi kokkuvõtte koos täiendavatele uuringutele suunamise eesmärgiga.
- 6) Koduõpet võib rakendada tulenevalt õpilase tervises seisundist või vanema taotlusel. Kui koduõpet taotleb vanem, siis ta ka korraldab ja finantseerib õpet ning vastutab õpitulemuste saavutamise eest. Vanema taotlusel koduõppe rakendamise otsustab ning määrab õpitulemuste hindamise kooli õppenõukogu.
- 7) Õpilasega korraldatakse vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguestlust, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguestlustes osalevad õpilane, klassijuhataja ja vanem (hooldaja). Arenguestlust viiakse läbi vastavalt kooli direktori poolt kehtestatud arenguestluste korraldamise tingimustele ja korrale.
- 8) Kui ilmneb õpilase andekus, tagatakse talle koolis individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate või teiste spetsialistide pooltharidusprogrammide või -asutuste kaudu.
- 9) Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajadusel nõustab kool õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja koduses õppimises. Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, pakub kool üldist tuge, s.o individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialistide teenust, õpiabitunde individuaalselt või rühmas. Õpilase arengu toetamiseks teeb kool koostööd lapsevanemaga. Kool võib kaasata teenuse vajaduse hindamisel ja õpilasele toe valikul teiste valdkondade spetsialiste väljastpoolt kooli, teavitades sellest vanemat või tema seaduslikku esindajat. Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, võib rakendada tõhustatud tuge või erituge.
- 10) Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajaks, -sisus, -protsessis ja -keskkonnas, selleks koostatakse õpilasele individuaalse õppekava. Selle võib koostada ühes, mitmes või kõikides õppeainetes.
- 11) Kui kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada kohustusliku õppeaine õppimisest muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, koostatakse õpilasele individuaalne õppekava. Selle võib koostada ühes, mitmes või kõikides õppeainetes.
- 12) Õpilase arengut toetavad tegevused ja teenused:
 - eri- ja väikeklassid erivajadustega õpilastele,
 - koduõpe,
 - käitumise tugikava,
 - õpiabi- või tasemerühmad,
 - õpitulemuste vähendamine,
 - kohustuslikest õppeainetest vabastamine,
 - õpitulemuste asendamine,
 - mitteformaalses õppes tulemuste arvestamine,

- osalemine pikapäevarühmas,
- võimalus kasutada kooli raamatukogu teenuseid,
- osalemine kooli huvitegevuses,
- õpetajate konsultatsioonid,
- abistavad isikud – nt abiõpetajad, õpetaja abid, tugiisikud jt,
- kooliõde,
- lihtsustatud õpe,
- toimetulekuõpe,
- hooldusõpe,
- tugispetsialistide vastuvõtuajad.

- 13) Teenuse osutamisel järgitakse teabe avalikustamise reegleid ja isikuandmete töötlemise põhimõtteid. Teenuste korraldamisega seotud isikutel on õigus avaldada üksteisele õpilasele abi ja teenuse korraldamiseks vajalikke isikuandmeid, sealhulgas delikaatseid isikuandmeid, kuid üksnes mahu ja ulatuses, mis on vajalik õpilasele abi ja teenuse korraldamiseks.

8.2 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

- 1) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduses lähtutakse kaasava hariduse põhimõttest, mille kohaselt õpivad hariduslike erivajadustega õpilased üldjuhul elukohajärgses tavakoolis koos teiste omaealiste õpilastega.
- 2) HEVKO on hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija, kes on kooli kaasava hariduserakendamise koordinaator. Tema ülesanne on korraldada ka õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajalikku koolisisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.
- 3) HEV-õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks avatakse õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart.

8.3 Tugispetsialistide töökorraldus ja koostöö lapsevanemaga

Tugispetsialistid (eripedagoog, koolipsühholoog, logopeed, sotsiaalpedagoog) toetavad iga õpilase individuaalset arengut ning aitavad õpetajatel ja koolil tagada õppeprotsessi kättesaadavuse ja kvaliteedi.

Tugiteenuste eesmärk on ennetada õpiraskusi, toetada erivajadustega õpilasi ja pakkuda vajadusel individuaalset juhendamist. Kõik tugiteenused põhinevad kooli õppekaval ning kooli tugiteenuste rakendamise korral.

8.3.1 Tugiteenuste planeerimine ja rakendamine

Klassijuhataja või aineõpetaja teeb vajaduse korral esmase hinnangu õpilase toimetuleku või arengu kohta ja kaasab tugispetsialistid.

Tugimeeskonna koosolekul osalevad õpetajad, tugispetsialistid, vajadusel lapsevanemad ja õppi isa, et arutada õpilase vajadusi ja kavandada tugimeetmed. Tugimeetmed dokumenteeritakse ja neid jälgitakse regulaarselt. Vajadusel uuendatakse individuaalset arendusplaani.

Tugispetsialistid annavad õpetajatele nõu, kuidas kohandada õppetööd vastavalt õpilase vajadustele. Regulaarne suhtlus ja arutelud õpetajate ja tugispetsialistide vahel aitavad tagada, et iga õpilane saab vajalikku tuge.

8.3.2 Koostöö lapsevanemaga

Lapsevanemad teavitatakse õpilase arengust, rakendatud tugimeetmetest ja nende tulemustest.

Lapsevanemad osalevad arendusplaanide koostamisel ja läbivaatamisel, andes tagasisidet ja suuniseid kodus toetamiseks. Kool ja tugispetsialistid arvestavad lapsevanemate soovitusi, et toetada õppijat terviklikult, sh koduse ja koolikeskkonna koostöös.

8.3.3 Dokumenteerimine ja aruandlus

Kõik tugitegevused dokumenteeritakse vastavalt kooli tugiteenuste rakendamise korrale.

Tugiteenuste tulemusi kasutatakse kooli õppekava arendamiseks, hindamispoliitika täiustamiseks ja õpikeskkonna parendamiseks.

Tugispetsialistide töö tõhusust hinnatakse sisehindamise ja regulaarsete arutelude kaudu. Tulemuste põhjal tehakse muudatusi tugitegevustes, et toetada õpilaste arengut ja parandada koostööd lapsevanematega.

Tugiteenuste rakendamise kord on avalikustatud kooli veebilehel.

9. peatükk

Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

9.1 Õpetajate koostöö põhimõtted

- 1) Koolis töötab õpetajaskond, kes on motiveeritud osalema kooli tegevuse sihtide seadmisel ja nende elluviimisel. Kooli õpetajad on paindlikud, kompetentsed ning lähtuvad oma tegevustes lapse arenguvajadustest.
- 2) Koolis valitsevad kõikide osapoolte vahel lugupidavad ja üksteist arvestavad suhted. Töötajaskond on käitumise ja suhtlemisega eeskujuks kõigile kooliga kokkupuutuvatele huvirühmadele.
- 3) Õpetaja lähtub oma töö planeerimisel riiklikest õppekavadest, kooli õppekavast ja ainekavast.
- 4) Laste arengu toetamiseks teeb personal igakülgset koostööd kolleegide, tugispetsialistide, vanemate ja kooliväliste spetsialistidega.
- 5) Koolisisesed koostöövormid on sisekoolitused, koolitused, kolleeg-kolleegilt õppimine, koolisisesed vajaduspõhised tööühmad, ümarlauad, töökoosolekud, õppenõukogu, üldkoosolek vms ühistegevused töötajaskonna vaimse ja füüsilise tasakaalu toetamiseks.

9.2 Õpetaja töö planeerimise põhimõtted

- 1) Ainekava põhjal arutab õpetaja vähemalt iga trimestri või kursuse esimeses tunnis õpilastega oodatavaid õpitulemusi ning nende hindamise, sealhulgas järelvastamise ja kokkuvõtva hinde kujunemise põhimõtteid ja korda.

Õpetajate koostöö ja koolielu laiapindsema juhtimise edendamiseks on õpetajad koondunud ainesektsioonidesse. Iga õpetaja kuulub vähemalt ühte järgmistest sektsioonidest:

- a) keele ja kirjanduse ainesektsioon;
 - b) sotsiaal- ja kunsti- ja tehnoloogiaainete sektsioon;
 - c) reaalainete sektsioon;
 - d) loodusainete sektsioon;
 - e) klassi- ja liikumisõpetuse ainesektsioon;
- 2) Ainesektsioon valib poolthäälte enamusega oma liikmete seast esimehe, kelle ametiaeg on kaks aastat. Esimehe juhtimisel arutatakse sektsiooni nõupidamistel aineõpetuse ja töökorralduse küsimusi, sealhulgas määratakse uuele õpetajale mentor, otsustatakse koolis kasutatav õppekirjandus aineti ja klassiti, tehakse õppealajuhatajale ettepanekuid õpetajate tööjaotuse, enesetäienduse ja ühisürituste korraldamiseks, koordineeritakse konsultatsioonide ja järelvastamiste korraldamist, õpilaste osalemist võistlustel ja tunnustamist. Ainesektsiooni liikmed jagavad üksteisega enda koostatud õppematerjale. Ainesektsioon püüab otsused teha konsensusega. Kui konsensuse saavutamine ei ole võimalik, tehakse otsus poolthäälte enamusega; häälte võrdse jagunemise korral on määrav ainesektsiooni esimehe hää.
 - 3) Vajaduse korral kutsub õppealajuhataja kokku temaatilise õpetajate koosoleku, näiteks õpilase, klassi või kooliastme küsimuste arutamiseks või alustavate õpetajate toetamiseks.
 - 4) Tähtsamad õppe- ja kasvatusotsused arutatakse läbi õppenõukogus, mille ülesandeid ja töökordareguleerib asjaomane haridus- ja teadusministri määrus.
 - 5) Õpitulemuste saavutatust kontrollivate mahukate hindeliste kirjalike tööde (kontrolltööde) graafiku kooskõlastavad õpetajad e-koolis.
 - 6) Õpetajate koormuse vähendamiseks on nädalas vähemalt kolm ülekoolilist kirjalike tööde järelvastamise aega.
 - 7) Kogu kollektiivi hõlmava koostöö aeg kavandatakse eelkõige koolivaheaegadele või õpilaste iseseisva töö päevale, mida ei korraldata sagedamini kui kolm korda õppeaastas.

10. peatükk

Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Kooli õppekava uuendatakse ja täiendatakse õpetajate, töörühmade ja teiste spetsialistide ettepanekute, kooli tunnijaotusplaani muutuste ning vabariigi seadusandluses tehtud muudatuste alusel.
- (2) Õppekava täiendamine või uuendamine võib toimuda õpetajate, tugispetsialistide, kooli juhtkonna, õppenõukogu, hoolekogu või õpilasesinduse ettepanekul. Vajadusel võib

direktor moodustada töögrupi, kes valmistab ette muudatuste eelnõu.

- (3) *Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, tagades dokumendi sisemise kooskõla ja vastavuse Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ning Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ nõuetele.*
- (4) *Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.*
- (5) *Kooli õppekava ja selles tehtud muudatused kinnitab direktor käskkirjaga.*
- (6) *Kooli uuendatud õppekava rakendatakse pärast direktori käskkirjaga kinnitamist määratud kuupäevast.*

Lisad

Põhikooli riiklik õppekava

1. Ainevaldkond keel ja kirjandus (lisa 1):
 - Ainekava vene keel (lisa 2)
 - Ainekava kirjandus (lisa 3)
 - Ainekava eesti keel teise keelena (lisa 4)
2. Ainevaldkond võõrkeeled (lisa 5):
 - Ainekava A-võõrkeel (lisa 6)
3. Ainevaldkond matemaatika (lisa 7):
 - Ainekava matemaatika (lisa 8)
4. Ainevaldkond loodusained (lisa 9):
 - Ainekava loodusõpetus (lisa 10)
 - Ainekava bioloogia (lisa 11)
 - Ainekava geograafia (lisa 12)
 - Ainekava füüsika (lisa 13)
 - Ainekava keemia (lisa 14)
5. Ainevaldkond sotsiaalsained (lisa 15):
 - Ainekava inimeseõpetus (lisa 16)
 - Ainekava ajalugu (lisa 17)
 - Ainekava ühiskonnaõpetus (lisa 18)
6. Ainevaldkond tehnoloogia (lisa 19):
 - Ainekava tööõpetus, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus (lisa 20)
7. Ainevaldkond kehaline kasvatus (lisa 21):
 - Ainekava kehaline kasvatus (lisa 22)
8. Ainevaldkond kunstained (lisa 23):
 - Ainekava kunst (lisa 24)
 - Ainekava muusika (lisa 25).

Lihtsustatud õpe

1. Ainekava vene keel (lisa 26)
2. Ainekava eesti keel teise keelena (lisa 27)
3. Ainekava A-võõrkeel (lisa 28)
4. Ainekava matemaatika (lisa 29)
5. Ainekava loodusõpetus (lisa 30)
6. Ainekava ajalugu (lisa 31)
7. Ainekava inimeseõpetus (lisa 32)
8. Ainekava tööõpetus (lisa 33)
9. Ainekava käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 33.1)
10. Ainekava kehaline kasvatus (lisa 34)
11. Ainekava kunst (lisa 35)
12. Ainekava muusika (lisa 36)

Toimetulekuõpe

1. Ainekava elu- ja toimetulekuõpe (lisa 37)
2. Ainekava eesti/vene keel (lisa 38)
3. Ainekava kunst ja käeline tegevus, tööõpe (lisa 39)
4. Ainekava matemaatika (lisa 40)
5. Ainekava kehaline kasvatus (lisa 41)
6. Ainekava rütmika (lisa 42)
7. Ainekava muusikaõpetus (lisa 43)
8. Ainekava tööõpe (lisa 44)

Hooldusõpe

1. Hooldusõppe tegevusvaldkonnad (lisa 45)

Kooli õppekava valikõppeainete ainekavad

1. Ainekava karjääriõpetus (lisa 46)
2. Ainekava Vene keel ja kultuur (lisa 47)
3. Ainekava Ettevõtlusõpetus (lisa 48)
4. Ainekava Eesti keele kõnekeel RÕK (lisa 49), Eesti keele kõnekeel LÕK (lisa 49.1)
5. Ainekava Häälikuhääldus (lisa 50)
6. Ainekava Viipekeel (lisa 51)